

Inhoudsopgave

Kalberg.....	1
Kartner.....	2
Kemper.....	3
kerkhof, R.K. en N.H.....	6
van de Kerkhoff.....	8
Kerssemakers.....	9
Graf van pastoor Kerssemakers.....	12
van Kessel; Kessels.....	12
Kievers.....	14
Kievit/Kieviet.....	14
Kilwinger.....	15
Kleijn/Kleine.....	16
Klerks.....	17
Kluijtmans [zie ook elders].....	21
Koks.....	21
Kolen/Colen.....	21
Konings.....	21
Koninklijk Huis.....	21
Jubileumfeest in Helenaveen voor de kinderen.....	23
'Peel in Perspectief'.....	23
Vergadering plaatselijk comité voor huwelijksgeschenken	24
Kool.....	25
Kortrijk.....	25
Koullen.....	26
Kraft.....	26
Kramer.....	26
Kroese.....	26
Krijnen.....	26
van der Kruis.....	27
Kuiper/Kuipers.....	28
van de Kuys.....	28

Kalberg

4 april 1861 De ondergeteekende berigt bij deze op verzoek van **W. Kalberg**, Schipper van 's Bosch op Weert, dat deze zijne vaart dusdanig heeft ingerigt dat hiervan zeer
5 geschikt kunnen gebruik maken alle plaatsen gelegen langs de Noorder- en Helenavaart als: *Meijel, Heijthuizen, Roggel, Helden, Sevenum, Horst*, enz. zijnde de vaart aldus bepaald:

Vertrek van 's Bosch Dingsdag morgen van elke week naar Weert; aankomst te Weert
Woensdag middag.

10 Vertrek vandaar Donderdag 's morgens naar de brug van Meijel op Heijthuizen en Roggel, wederom vandaar vertrekken Vrijdag morgen naar Helenaveen, blijft aldaar tot 's namiddags 2 ure, om alsdan wederom naar 's Bosch te vertrekken, aankomende aldaar Zaterdag avond.

15 Nog worden hierdoor alle plaatsen in de Environs van Venlo en Roermond in de gelegenheid gesteld om bij lage waterstanden der Maas hunne goederen uit Holland langs 's Bosch geschikt te kunnen trekken.

De vrachtprijzen worden zeer matig en zoo laag mogelijk gesteld.
Helenaveen, 1 Mei 1861.

20 Op verzoek van **W. KALBERG.**
J. M. DECKERS.

16 oktober 1901 **schipper Kalberg**

25 De directeur zegt dat het schip bevaren door schipper Kalberg te Helenaveen lek werd en dientengevolge op de helling werd gebracht. De schuit is in zulk een slechte toestand dat de eigenaars (noch de vroegere noch de tegenwoordige, want 't schip is in dien tusschentijd verkocht) zich niets meer er van aantrekken. Nu doet zich het geval voor dat schipper Kalberg daarin blijft wonen, en wel voorgeeft te zullen vertrekken doch het niet doet.

30 Daar procedeeren in zulk een kleine zaak niet geraden is en men zeker f100 kwijt zoude zijn wordt de directeur gemachtigd hem door f25 met goede waarden mag te zien te krijgen.

16 december 1901 **schipper Kalberg**

35 De directeur deelt mede dat de schipper Kalberg vertrokken is, en door de Mij 20 gld werd bijgesteld zoals commissarissen reeds goed gevonden hebben.

Kartner

14 mei 1891 Jean Baptist Kartner - arbeider op de fabriek.

40 Hij is einde het jaar 58 in het veen; hij is bij de directie geweest om 30 gld voor eene koe. hij kon het niet krijgen omdat hij niet genoeg werkzaam is bij de Mij. hij heeft het verleden jaar in October gevraagd, en naderhand zijn er anderen geweest die het gekregen hebben.

45 Hij betaalt 4 gld voor het huis en nog 60 roeden in de maand. het huis is slecht. zij hebben 2 bedsteden voor 9 man. De directeur zoude voor een ledikant zorgen, maar dat kostte hem toen 5.80 gld. hij had er dan zelf wel een voor 3 gld kunne koopen. Dezen winter heeft hij in 9 weken 27 gulden verdiend. ook soms 25 ct. zijn zoon verdiende ook 25 ct. dat maakt dan 50 ct. tezamen. Er is maar geen werk meer. Vroeger kon men altijd 65 a 75 ct verdienen. thans is er te veel volk hier gekomen. het zijn huishoudens die blijven.

50 Er wordt wel gegraven door menschen die het niet van ouds kennen en die het even goed doen. bij Hermans te Deurne verdient men 17 a 18 gld met graven. Vroeger mochten hier geen Overijsselaars komen Bladder was zelf een overijsselaar doch zij wilden hem niet hebben.

55 Hij vraagt ten slotte dat zijn huis in orde worde gemaakt.

14 mei 1891 Jacobus Kartner. fabrieksarbeider

60 Dezen winter heeft hij niets verdiend, thans weinig, hij is nu bij de nachtploeg en moet nu in het veld werken a 1.10 gld. /10 ct per ?/.

vr. Kunt gij zwarten turf graven?

65 a. Ja, ik zoude dan ook meer kunnen verdienen. doch dan niet altijd door. dezen winter waren er dagen dat wij slechts 0,25 gl verdienen. Er is thans te veel volk. er zijn teveel huishoudens ingekomen. vroeger was er altijd werk voor vrouwen en meisjes als de anderen (Duitschers) vertrokken waren.

vr. Dezen winter was het alleen om werkverschaffing Is er nu nog veel ongenoegen?

65 a. Ja, bij Hermans wordt er toch genoeg gegraven daar is geld genoeg te verdienen! bij Schellings kon men dezen winter 3 gld a 3.50 verdienen, doch dat gaat niet. dat is hier wegloopen.

70 Hij eindigt met den wensch om meer land te hebben /hij heeft 9 roeden en betaalt 25 gld per hect./ hij vraagt nog 30 roeden bij. en verzoekt tevens om een nieuwe vloer in den haard.

14 mei 1891 Acht werklieden van de fabriek met name H. Kemper, C. Wijnants, P. v. Gestel, Joh vd Ven. J. Killinger, J. van Lierop, Gerardus der Vries en H. Kartner.

75 H. Kemper het woord voerende zegt:

I dat zij nooit iets met de politie uit te staan hebben gehad, en thans verdacht zijn II Twee jaren geleden had de koning alles kwijt gescholden. de koning zoude geld geven om vee te koopen, zaad te koopen, men zou eigenaar van een huis kunnen worden! en nu zijn er 5 of 7 die voor een 25 gld zaad hebben gehad en anderen niets.

80 III. Hij was altijd lid geweest van een boogschutterij. zij hadden een koepel, en Schellings had indertijd gezegd dat als zij hierin de helft betaalden, de andere helft door de Mij zoude bekostigd worden. Zij betaalden toen 100 gld. Zoolang er nog 3 leden waren van het gezelschap zouden zijn eigenaars van de koepel blijven. Toen werd de koepel verplaatst naar Deelen, en er vielen kosten op ten bedrage van 70 a 80 gld. Nu werd alle schuld kwijtgescholden. doch later mocht die koepel niet opgelapt worden voordat die schuld betaald was.

85 Toen er nu later hoornmuziek werd opgericht en men aan den directeur om een lokaal vroeg, wees hij hem de koepel aan, omdat zij van de Mij was. dit had hij niet mogen doen want de boogschutterij was nog tien twaalf man sterk, en de koepel hoorde dus aan hen toe.

90 vr. Hebt gij het den directeur dan niet met een goed woord gevraagd?

1. Neen

vr. Dit had gij moeten doen, dan had gij misschien gelijk gekregen.

95 Verder klagen zij dat zij altijd in het veen geweest zijnde, nu achtergesteld worden bij vreemden. deze graven niet alleen den turf maar werken hem ook op.

vr. Hoeveel Duitschers kwamen er vroeger?

a. Wel twee honderd

vr. En hoeveel Overijsselaars zijn er nu?

- 100 a. 18 huishoudens. Wij kunnen evengoed turf graven als zij. Nu wordt de bevolking te groot voor het werk.
vr. Maar wij kregen toch klachten van de fabrikanten?
a. Dat was de schuld van van Splunder die ons niets zeide. en achter ons om zeide dat het niet goed was.
- 105 vr. Neen, dat is toch al een oude klacht?
a. Het hangt veel af van het veen.
vr. Is er al lang geklaagd over te veel Overijsselaars?
a. Het wordt hoe langer hoe erger, anderen moeten het huis uit, b.v. Meekers. hij moest zonder reden weg. vroeger heeft hij goed gewerkt. dezen winter heeft hij er hard voor gegeten.
- 110 Hij is altijd voor de maatschappij in de weer geweest Veertien dagen voor het opstootje waren hier ook baldadigheden voorgekomen, ons hart voor de Mij gaat weg omdat wij geen vastigheid meer hebben.
vr. Hoe is Verhoeven?
- 115 a. Hij geeft er van langs als het nodig is. maar daarmee is het dan uit ook.

De Vries had gevraagd in een huis te wonen, er werd 13 gld opgezet
H. Kartner had reeds verleden jaar een bedstee gevraagd
- 120 *uit het kasboek van Leo Theelen:*
23 februari 1924 Kartner A., Theelen Jérôme Spaarkas 1924 eerste storting Jerome -41,58
12 april 1930 Kartner H. [Kartner Henricus (=Harrie), tuinman zusterklooster] 120 kg aardappelen -3,60
- 125 31 maart 1922 Kartner, Helenaveen secretaris afdeling W.N. -27,00
2 februari 1923 Kartner, Helenaveen 200 kg kalizout -4,00
1 mei 1923 Kartner, Helenaveen 15 broedeieren 0,84
24 september 1923 Kartner, Helenaveen 15 broedeieren 1 0,75
24 september 1923 Kartner, Helenaveen 15 broedeieren 2 0,75
- 130 24 september 1923 Kartner, Helenaveen 30 broedeieren 3 1,50
31 december 1924 Kartner, Helenaveenbroedeieren 36 2,35
18 april 1925 Kartner, Helenaveen "Fideel" poeder 1 kg 90 cent+creol(ine) 10 cent -1,00
- 135 7 april 1924 -- **Gouden bruiloft.** - Op Donderdag 18 dezer hopen de echtelieden J. Kartner-Sienen den dag te herdenken hunner 50=jarige echtvereniging. Deze nog zeer krasse menschen zal het aan belangstelling in ons dorp dien dag niet ontbreken. Reeds nu zijn buurtij aan het werk.
- 140 8 juni 1926 Burgerlijke Stand. [...] Ondertrouwd: Jan Houben, oud 40 jaren te Sevenum en Petronella Kartner, oud 40 jaren, te Helenaveen.

1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H31 H.J. Kartner nieuw H35
- 145 **Kemper**
14 mei 1891 Acht werklieden van de fabriek met name H. Kemper, C. Wijnants, P. v. Gestel, Joh vd Ven. J. Killinger, J. van Lierop, Gerardus de Vries en H. Kartner.
H. Kemper het woord voerende zegt:
- 150 I dat zij nooit iets met de politie uit te staan hebben gehad, en thans verdacht zijn
II Twee jaren geleden had de koning alles kwijt gescholden. de koning zoude geld geven om vee te koopen, zaad te koopen, men zou eigenaar van een huis kunnen worden! en nu zijn er 5 of 7 die voor een 25 gld zaad hebben gehad en anderen niets.
- 155 III. Hij was altijd lid geweest van een boogschutterij. zij hadden een koepel, en Schellings had indertijd gezegd dat als zij hierin de helft betaalden, de andere helft door de Mij zoude bekostigd worden. Zij betaalden toen 100 gld. Zoolang er nog 3 leden waren van het gezelschap zouden zijn eigenaars van de koepel blijven. Toen werd de koepel verplaatst naar Deelen, en er vielen kosten op ten bedrage van 70 a 80 gld. Nu werd alle schuld kwijtgescholden. doch later mocht die koepel niet opgelapt worden voordat die schuld betaald was.
- 160 Toen er nu later hoornmuziek werd opgericht en men aan den directeur om een lokaal vroeg, wees hij hem de koepel aan, omdat zij van de Mij was. dit had hij niet mogen doen want de boogschutterij was nog tien twaalf man sterk, en de koepel hoorde dus aan hen toe.
- 165 vr. Hebt gij het den directeur dan niet met een goed woord gevraagd?

1. Neen

vr. Dit had gij moeten doen, dan had gij misschien gelijk gekregen.

170 Verder klagen zij dat zij altijd in het veen geweest zijnde, nu achtergesteld worden bij vreemden. deze graven niet alleen den turf maar werken hem ook op.

vr. Hoeveel Duitschers kwamen er vroeger?

a. Wel twee honderd

vr. En hoeveel Overijsselaars zijn er nu?

175 a. 18 huishoudens. Wij kunnen evengoed turf graven als zij. Nu wordt de bevolking te groot voor het werk.

vr. Maar wij kregen toch klachten van de fabrikanten?

a. Dat was de schuld van van Splunder die ons niets zeide. en achter ons om zeide dat het niet goed was.

vr. Neen, dat is toch al een oude klacht?

180 a. Het hangt veel af van het veen.

vr. Is er al lang geklaagd over te veel Overijsselaars?

a. Het wordt hoe langer hoe erger, anderen moeten het huis uit, b.v. Meekers. hij moest zonder reden weg. vroeger heeft hij goed gewerkt. dezen winter heeft hij er hard voor gegeten.

185 Hij is altijd voor de maatschappij in de weer geweest Veertien dagen voor het opstootje waren hier ook baldadigheden voorgekomen, ons hart voor de Mij gaat weg omdat wij geen vastigheid meer hebben.

vr. Hoe is Verhoeven?

a. Hij geeft er van langs als het noodig is. maar daarmee is het dan uit ook.

190 De Vries had gevraagd in een huis te wonen, er werd 13 gld opgezet
H. Kartner had reeds verleden jaar een bedstee gevraagd

C.M. Kemper bouwbaas.

195 Hij is 38 jaar in de Peel.

vr. Zijn er redenen voor die ontevredenheid in het veen?

a. Voor mij niet, maar voor anderen.

200 Hij zegt verder dat hij dezen winter klaver in moest maken. 4.32 hect heeft hij alzo moeten behandelen. dit kostte aan de Mij f47.97. (nl 11.25 voor karren, 9 gld opstapelen, 10.12 voor laden en lossen, 16 gld voor het maaien en dan nog 1.60).

Dit alles heeft nu opgebracht de somma van 58 gld. Had men verpacht dan had men er ±200 gld van gemaakt (1.18 hect had 55 gld opgeleverd). Het verpachten is ook beter want anders konden de menschen geen vee houden.

205 De Mij heeft thans geen bouwland meer. Er ligt nog 30 mud rog op zolder, en de bakker levert het brood!

vr. Zijn de huren ongelijk? bv. betaalt de een 50 gld en anderen 25 voor goed tabaksland? Bouwen zij het land uit?

a. neen zij zorgen er goed voor. Bakker betaalde 50 gld, anderen weer 25.

vr. Is 50 gld te veel?

210 a. 50 gld is te veel, 30 gld zoude gaan, in ieder geval is er geen gelijkheid.

vr. Is de een meer bevriend dan de andere?

a. Er wordt wel gezegd dat de protestanten worden voorgetrokken

vr. Blankensteijn bijvoorbeeld?

a. Ik heb al dikwijls gezegd aan directeur dat hij slecht is.

215 vr. Waarom is de brug weg tegenover de oude kerk?

a. De bakker is al zijn claudisie erdoor kwijt.

vr. Wie betaalt de kosten van de tuin ? Bosch?

220 a. Ik weet het niet, ik geef alleen elke week een lijst van hetgeen er gedaan wordt. In den tuin zijn er dan eens twee, dan weer drie geregeld aan het werk. verleden winter om aan te leggen wel 20 tegelijk.

vr. Gaat het in het algemeen er nogal niet royaal toe tegenwoordig?

a. Ik weet dat niet, ik wordt alleen gelast wat de directeur wil gebeurt, bv van de 60.000 kilo [klaver G.] kwam er maar voor 58 gld terecht

vraag Zijn de menschen nog tevreden?

225 a. Tot nu toe waren zij altijd tevreden geweest.

14 en 21 juli 1891 6 Werken de onderbazen (timmerman, landbouwer, veen- en boschbazen) uit eigen hoofde en dus op eigen verantwoordelijkheid of volgen zij alleen uwe bevelen of die van den Hoofdopzichter op?

230 Heeft de Hoofdopzichter een bepaalde werkkring onder eigene verantwoordelijkheid of volgt ook hij alleen uwe bevelen op?

Wie wijst het volk aan naar verschillende werkzaamheden?

Gescheiden bestellingen van materialen enz in overleg met de opzichters en bazen?

235 De Hoofdopzichter gaf alleen en alle bevelen, niemand werkte op eigen verantwoordelijkheid.

De hoofdopzichter deed mij voorstellen en daarop gaf ik in overleg met hem de beslissing.

De hoofdopzichter wees het werkvolk aan voor de verschillende werkzaamheden.

240 Bestellingen van materieel geschieden in overleg met den hoofdopzichter.

Er zijn alleen:

2 bazen voor de veenderij

1 baas " " fabriek

1 " " " timmerwinkel

245 De oude Kemper had toezicht op de landbouwzaken, maar is als gepensionneerd te beschouwen.

Aangezien mijne wenschen in den lateren tijd weinig juist begrepen werden, treed ik nu in overleg met de bazen, die ik op eigen verantwoordelijkheid te werk stel.

250 16 juli 1892 Bij vonnis van de Arrondissements-Rechtbank te Roermond, d.d. 14 Juli 1892, is MARTINUS KEMPEN, winkelier te Helenaveen, gemeente Deurne, verklaard sedert den 12n dier maand te zijn in staat van faillissement, met benoeming van den EdelAchtb. Heer Mr. GERTSEN tot Rechter-Commissaris, en met aanstelling van den ondergeteekende tot Curator.

255 HELMOND, 16 Juli 1892. AUG. SASSEN.

17 augustus 1892 - Gister werd alhier door den brigade Commandant der Rijksveldwacht te Deurne brigadier Orleans, in de gevangenis te Roermond overgebracht, H. M. K. [HENDRIKUS MARTINUS KEMPER], oud 50 jaren, winkelier, wonende te Helenaveen gem. Deurne, verdacht van als gefailleerd winkelier, goederen tot zijnen boedel

260 behorende, verduisterd te hebben, dewelke door hem en den rijksveldwachter Huizing te Helenaveen, in de Peel te Sevenum onder turfhoopen zijn gevonden.

265 25 augustus 1892 De gefailleerde K., te Helenaveen (N.-B.), wordt verdacht verschillende koopmansgoederen aan zijn boedel onttrokken te hebben en is gevankelijk naar Roermond overgebracht.

270 18 augustus 1893 [...] Voor veertig jaren bestond de plaats, die thans Helenaveen heet, nog niet. Het was in 1853 dat de heer Van der Griendt uit 's-Hertogenbosch van de gemeente Deurne eenige honderden bunders veen in de Peel kocht, met het doel, die te gaan ontginnen. Wilde men daartoe kunnen komen, dan diende allereerst een kanaal te worden gegraven, om het moeraswater te kunnen afvoeren en de eventueel uit te baggeren turf te kunnen transporteeren. Daartoe werd begonnen met het graven van een kanaal, beginnende bij de Noordervaart, die weder uitloopt in de Zuid-Willemsvaart. De voor dat kanaal uitgegraven grond vormt thans de onderlaag van den flinken rijweg

275 langs het kanaal.

Het werk ging de krachten van den heer v. d. Griendt - die deze plek naar zijne echtgenoot Helenaveen noemde - al spoedig te boven, doch hij wist eene maatschappij te vormen, waarvan hij de eerste directeur werd en wat thans nog is de "Maatschappij Helenaveen". Het doel dier Maatschappij was het land uit te veenen, de turf aan de

280 markt te brengen en de uitgeveende gronden in cultuur te brengen of te beboschen. "Er was hier huis nog plant, mijnheer", aldus sprak de 79-jarige Kempers, een man, die, oorspronkelijk uit Zeeland afkomstig, in 1853 de eerste spade in den grond stak voor het te graven Helenakanaal, "'t was hier moeras en nog eens moeras. En kijkt u nu eens! Thans overal bosch, flinke boomen, mooie wegen, tal van woningen, best land,

285 dat jaarlijks meer en meer opbrengt. Ik zelf in een best huisje met een aardige lap grond, ja, mijnheer, er kan heel wat gebeuren in veertig jaar tijds. Ik heb hier alles als 't ware zien geboren worden. Heeft u dien grooten kersenboom gezien daar op het erf van de directeurswoning?

290 Ik had hem gezien. 't Was een kersenboom, zoo groot als ik er nooit te voren een had gezien, een reus onder zijns gelijken, waarvan dezen zomer niet minder dan 600 pond kersen was geoogst.

"Welnu, mijnheer," vervolgde de oude man, "dien boom heb ik geplant; 't was een nietig plantje uit een kersenpit gegroeid, ik kweekte het uit aardigheid op en

295 plantte het bij mijn huis, want op die plek, waar nu de directeurswoning staat, heb ik mijn eerste hutje gehad en kijk nu eens wat een boom dat is geworden! En zoo is 't met alles gegaan. Vruchtboomen - ho maar! en thans groote boomgaarden met beste peren en appelen; menschen woonden hier niet; wij kwamen hier van alle kanten heen om te

300 werken aan het kanaal, uit Zeeland, uit Overijsel, uit Holland, uit Friesland, uit
Brabant zelf. De meeste lui, die hier wonen zijn dan ook oorspronkelijk geen
Ja, ja, mijnheer, je kunt van een leelijk stuk grond heel wat goeds maken, als je
305 maar werkt en als je maar mest, want de mest moet 't 'm doen, de mest moet 't 'm
doen! En dat was in den beginnen een last. Die werd met schepen aangevoerd en
iedereen kon er dan van koopen uit de kuilen, waarin ze bewaard werd. Daar ginder is
310 nog zoo'n kuil over, maar nu worden ze niet meer gebruikt. Maar och, van koopen kwam
niet veel, 't volk had er 't geld niet voor en zoo kreeg men 't dan ook meestal voor
niemendal. Nou, u Kunt wel zien dat er goed gebruik van is gemaakt.
Veertig jaar, er kan in zoo 'n tijd wat gebeuren!"
De oude man zweeg. Hij leunde op den schoffel, waarmee hij bezig was geweest zijn
315 tuintje van onkruid te zuiveren, toen wij tot hem kwamen en liet peinzend den blik
gaan over het landschap voor hem.
Ik vroeg hem nog een en ander uit het verleden en verliet hem toen om met den
boekhouder de turfstrooiselfabrieken te gaan bezichtigen. Over die fabrieken en de
culturen te Helenaveen in een volgend artikel.

28 juni 1894 HELDEN. Not. Haffmans. 5 Juli bij de wed. Kemper te Helenaveen.
Meubels.

kerkhof, R.K. en N.H.
320 7 april 1874 de Directeur deelt mede dat in het vorige Jaar het Bestuur gemagtigd is
aan de Gemeente Deurne een stukje grond overtedragen tot algemeene Begraafplaats. dat
de Roomsch Catholyken en Hervormde gemeenten niet in het bezit zijn van een eigen
Kerkhof en stelt voor des gevraagd, aan die gemeenten de noodige gronden tot kerkhof
325 overtredragen.
Conform besloten en het Bestuur tot die overdracht gemagtigd.

23 oktober 1874 **G No. 74 2e AFDEELING.** NOTA. Wordt verzocht bij het antwoord
dagteekening, letter, nummer en afdeeling nauwkeurig aan te halen.
ONDERWERP: Begraafplaatsen
330 's-hertogenbosch, den 23 October 1874.
Bijlagen:
Uit den Staat, houdende o.a. opgave van de in uwe gemeente aanwezige begraafplaatsen,
ons toegezonden met uw schrijven van den 23en Mei No1364, blijkt, dat op de
335 bijzondere begraafplaats te Helenaveen sedert 1e Januari 1874 geene lijken meer
worden begraven.
Naar aanleiding hiervan vestigen wij uwe aandacht op Art 24, alinea 2 der wet van den
10e April 1869 (staatsblad No 65) en zullen wij de mededeeling van de daarbij
bedoelde kennisgeving van het bestuur uwer gemeente inwachten.
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
340 ??? De Griffier
Aan den Heer Burgemeester van Deurne

31 december 1874 Te Helenaveen een begraafplaats groot 4 are en 32 centiaren. door
de Maatschappij Helenaveen ter schenking aangeboden maar nog niet aanvaard. [...] Die
345 [=begraafplaats] te Helenaveen is omgeven door een heg van 1 tot 2 meter hoogte.

31 december 1874 De R.K. begraafplaats Helenaveen die eigendom is van de
Maatschappij is overgedragen aan de gemeente en buiten gebruik gesteld.

350 31 december 1874 Te Helenaveen door een erf afgerasterd en te Deurne door een 2
meter hoge muur.

15 april 1875 Helenaveen 15 April 1875
Den Wel Edele Heer P A Van De Mortel Burgemeester Deurne
355 Om de overdragt van de grond van schoolgebouw en algemeene begraafplaats te doen,
gelieve U eene schriftelijke aanvraag hiervan aan het bestuur der Maatschappij te ?
echten? en? daar deze binnen eenige dagen zal geschieden gelieve U dezelve zoo
mogelijk per omgaande aan ons toe te zenden.
De Algem begraafplaats is Kadastr
360 onder No 1964 groot 432 Centiaren en
schoolgebouw en Erf No 1946 590 "
Tuin 1965 4410 "

Zal het niet noodig zijn ook het gebouw in de overdragt te stellen daar dit bij de herziening ten name der Maatschy geschat is?

365 In afwachting beleefd gegroet Uw Dienaar ?Schellings

1 januari 1880 VandeMortel Burgemeester
Begraafplaats Roomsch is grond 8 are 72 centiare
algemeen is groot 4 are 23 centiare
370 en nederduitsch hervormde 2 are 23 centiare
Schellings
872 423 223 1518

1 januari 1880 vandeMortel Burgemeester
375 Kan u ? voor heden namiddag grootte van begraafplaats opgeven v?ijf ? nog een stukje
grond bijgekomen is doch ? ? ? gemeten worden

28 augustus 1897 Verlof verleend aan het R.K. kerkbestuur te Helenaveen tot den
aanleg eener bijzondere begraafplaats op het kadastraal perceel H No 3634 groot
380 41.60 (zie register van publicatien, processen verbaal enz.)

18 augustus 1897 verlof verleend aanleg begraafplaats op perceel H No 3634 Zie
register van publicatie proces verbaal ?
385 J 1620

31 december 1898 Op 28 augustus 1897 werd aan het R.K. Kerkbestuur te Helenaveen
vergunning verleend tot de aanleg van een bijzondere begraafplaats groot 41.60 Aren.

14 maart 1899 (zie notulen B.+W.) Aan de Nederl. Herv gemeente te Helenaveen verlof
390 verleend tot den aanleg eener bijzondere Begraafplaats op Perceel H No 3868, groot
49,50 aren

13 juli 1899 13 (18?) July 1899 B en W
Kennis gekreg van de sluiting der begraafplaats H N 2334 van ? Ned Herv gemeente
395 Helenaveen en geslote verklaard waarvan kennis gegeven aan Gedep Staten bij ? van
dien dag No 356
Zie verslag toestand der Gemeente van 1899

18 juli 1899 (zie notulen BeW Gesloten verklaard de bijzondere begraafplaats der
400 Nederl. Herv. gemeente te Helenaveen bekend in sectie H No 2334 groot 2.23 are

7 augustus 1899 **Toegang Kerkhof**

De directeur deelt mede dat de Nederl. Hervormde Kerkvoogdij te Helenaveen vergunning
verzoekt om van den weg tot toegang naar her kerkhof gebruik te maken. De R.K. hebben
405 een gelijkkluidende vergunning tegen eene jaarlijksche recognitie van fl.
Wordt besloten aan de N.H. kerkvoogdij eveneens deze vergunning tegen jaarlijks 1 gld
te verleen.

31 december 1899 Ned. Hervormde gemeente Helenaveen per 14 maart 1899 verlof tot
410 aanleg van een nieuw kerkhof groot 49.50 Aren

31 december 1899 De andere begraafplaats groot 2.23 Aren werd op 18 juli 1899
gesloten verklaard.

31 december 1899 R.K. Kerk Helenaveen verlof voor aanleg nieuw kerkhof groot 41.60
415 Aren

28 mei 1900 De Directeur bericht een aanvraag te hebben ontvangen van de R.K.
Pastoor te Helenaveen tot aankoop van de oude R.K. begraafplaats, de oude Protest. id
420 en de algemeene begraafplaats, ten einde het liefdegesticht c.a. te kunnen
vergroeten.

Wordt besloten de Pastoor te doen mededeelen, dat over deze begraafplaatsen niet kan
worden beschikt alvorens ze officieel worden gesloten, terwijl zij dan nog 10 jaren
moeten blijven liggen alvorens geruimd te worden en voorts dan wanneer de Pastoor een
425 andere toegang naar de bedoelde graafplaatsen kan aanwijzen, de bestaande toegang
door hem naar het liefdegesticht mag worden ingenomen.

29 april 1907 Helenaveen 29 apr 1907.

430 Overeenkomstig art. 24 2de lid der Wet betrekkelijk het begraven van lijken, de
begraafplaatsen en de begrafenisrechten, hebben wij de eer U bij dezen kennis te
geven, dat van onze bijzondere Begraafplaats alhier, kadastraal bekend als sectie H n
2337, geen gebruik meer wordt gemaakt.

Het kan wellicht voor de toekomst dienstig zijn hier nog bij te voegen:

435 1° dat, op bedoelde Begraafplaats, in den jare 1895, het laatste lijk begraven is,
2° dat het tegenwoordig Bestuur der R.K. Gemeente te Helenaveen, in de meening
verkeerde, dat in gemeld jaar, door het toenmalig Bestuur der R.K. Gemeente te
Helenaveen in overeenstemming met art 24 2de lid van genoemde Wet gehandeld was
3° dat aan ondergeteekenden, eerst voor korten tijd uit omstandigheden is gebleken,
dat wij ons daarin vergist hebben, waarom wij, nu nog, bovenstaande kennisgeving doen
440 toe komen aan UwEd,Achtb Collegie.

Het R.K. Kerkbestuur te Helenaveen

W. D. Kerssemakers pastoor

J. P. v/d Kerkhoff secr/penningm

Aan het Gemeentebestuur van Deurne c. a.

445 3 mei 1907 2337 Begraafpl R. C. Kerkbestuur eigendom My Hveen

3 Mei 1907 ingekomen bericht van het R K Kerkbestuur dat de begraafplaats Sectie H
no 2337 niet meer wordt gebruikt waarvan is kennis gegeven ? de Gedep Staten van
Noordbr bij brief van d? dag No 314 dus gesloten

450 31 december 1907 De begraafplaats van de R.K. Parochie Helenaveen groot 8 A. 72 c.a.
wordt niet meer gebruikt.

9 april 1912 **Inschrijving biljet**

455 De ondergeteekende L de Bijl timmerman te Deurne verbint zich tot het maken van een
Knekelhuis volgens bestek en voorwaarden en tekening en daar te stellen te
Helenaveen Voor de gemeente Deurne en Liesel voor de som van Drie honderd en
negentig gulden
Zegge=(f 390.00)

460 De ondergeteekende
L de Bijl
Deurne, 9 April 1912

van de Kerkhoff

465 31 december 1881 als onderwijzer benoemd J. van de Kerkhoff

24 februari 1886 Zestien ingezetenen der gemeente Helden, wonende op de gehuchten
Grashoek, Spiesberg en Scharluit, hebben zich bij adres tot den minister van binnenl.
zaken gewend, te kennen gevende, dat hunne kinderen gedurende de laatste 5
470 achtereenvolgende jaren verstoken zijn van onderwijs en dat die toestand nog steeds
voortduurt. De afstand dier gehuchten van de dichtst bijzijnde openbare school te
Helden bedraagt gemiddeld 5 kwartier. Van de openbare school te Helenaveen, gemeente
Deurne, bedraagt de afstand gemiddeld slechts 25 minuten, en daar zouden hunne
kinderen school kunnen gaan, doch worden zij niet toegelaten. 45 kinderen van den
475 leeftijd van 6-12 jaar blijven op deze wijze van alle onderwijs verstoken.
Adressanten herinneren dat de wet gebiedt "in elke gemeente wordt voldoende lager
onderwijs gegeven in een voldoende aantal scholen," en zij verzoeken mitsdien dat aan
de gemeente Helden vermeerdering van het getal openbare scholen zal worden bevolen,
tenzij eene regeling tot toelating op de openbare school te Helenaveen, met de
480 gemeente Deurne gesloten worde.

22 maart 1898 **Sparen op school. Helenaveen.** Het hoofd der school alhier, de heer J.
P. v. d. Kerkhoff, heeft sedert een tiental jaren aan zijne school een spaarbank
verbonden. Het doel, dat hij zich met de oprichting voor oogen stelde, was
485 voornamelijk de snoepzucht der kinderen tegen te gaan, de spaarzaamheid te bevorderen
en door dit voorbeeld ook de ouderen aan te moedigen te sparen. Immers de verdiensten
der plattelands bevolking alhier, zijn, dank der Maatschappij "Helenaveen" daar ter
plaatse, niet gering te noemen. En in zijn streven om het sparen aan te kweken,
vindt het hoofd der school sedert een drietal jaren de krachtige medewerking van [den
490 Heer J. C. v. d. Blocquery] den directeur der maatschappij "Helenaveen". Deze schenkt
namelijk aan iederen leerling der school, die gedurende ten minste 3 maanden geen
enkele maal de school verzuimt, een bedrag van 50 cent, met bepaling, dat dit op de
Rijks-Postspaarbank moet worden belegd.

Dank zij dezen vrijgevigen maatregel, is het schoolverzuim in den laatsten tijd

495 aanmerkelijk verminderd.

4 april 1898 **Onderwijzer**

De directeur zegt dat de onderwijzer van de Kerkhoff die vroeger wel eens een sociale rol gespeeld heeft, die schijnt te hervatten.

500 Een jongen, Weyer, zelf langzaam, had een brochure geschreven ?? die wat de ?? terug betrof nogal aardig was, daar voor het overige niets dan klachten en hiervoor des tegen waartegen er lopen z?gen van de vroegeren toestand. Het n? ? is dat deze jongen zijn brochure aan den directeur overhandigde op raad van den onderwijzer. Eenige tijd later ontving de directeur van de directeur der P??bank een dankbetuiging

505 dat hij het sparen op school zoo aanmoedigde, en hierom onderzoek een artikel op een onderscheiden dan a ? dergelijke zaak, hetgeen de directeur ? aangenaam en d?dr om door ? het werk moet gaan van dien gelden onderwijzer, niet begrijpen dat dit ? ? handelwijze te zijn en is.

Naderhand met het medegedeelte zegt de heer van Lanschot het ook ? prijzenswaardig te vinden dat de directeur het schoolbezoek en het sparen zoo aanmoedigt. Hij heeft nl. 510 050 aan ene jarigen beloofd die in een maand tijd zijn school niet verz?te, mits goed op de ?aan bank geplaatst met ? daar deze gratificatie t? men nogal lang lopen, ruim 100 gld in een jaar, een bewijs mag ? van hun goede werking. stelt de heer van Lanschot voor dat ? zaak voortaan van de Mij zal uitgaan dit is zeker uit belang hij

515 heeft eene ontwikkelde bevolking te krijgen. dit voorstel wordt aangenomen.

31 december 1903 De nieuwe woning van het schoolhoofd te Helenaveen nadert haar voltooiing en zal weldra worden betrokken.

520 29 april 1907 Helenaveen 29 apr 1907.

Overeenkomstig art. 24 2de lid der Wet betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisrechten, hebben wij de eer U bij dezen kennis te geven, dat van onze bijzondere Begraafplaats alhier, kadastraal bekend als sectie H n 2337, geen gebruik meer wordt gemaakt.

525 Het kan wellicht voor de toekomst dienstig zijn hier nog bij te voegen:

1° dat, op bedoelde Begraafplaats, in den jare 1895, het laatste lijk begraven is, 2° dat het tegenwoordig Bestuur der R.K. Gemeente te Helenaveen, in de meening verkeerde, dat in gemeld jaar, door het toenmalig Bestuur der R.K. Gemeente te Helenaveen in overeenstemming met art 24 2de lid van genoemde Wet gehandeld was

530 3° dat aan ondergeteekenden, eerst voor korten tijd uit omstandigheden is gebleken, dat wij ons daarin vergist hebben, waarom wij, nu nog, bovenstaande kennisgeving doen toe komen aan UwEd, Achtb Collegie.

Het R.K. Kerkbestuur te Helenaveen

W. D. Kerssemakers pastoor

535 J. P. v/d Kerkhoff secret/penningm

Aan het Gemeentebestuur van Deurne c. a.

19 juli 1913 **onafhankelijkfeesten.**

Op verzoek van den directeur wordt door commissarissen f100 beschikbaar gesteld voor 540 de feestviering bij gelegenheid van de herdenking der Neerlandsch onafhankelijkheid. Als dan zal het hoofd der school als Prins Willem V aan wal stappen beschenen door illuminatie en vuurwerk. Ook eereboogen zullen worden opgericht en prijzen daarvoor worden uitgelooft.

545 14 februari 1920 Het gezin van de Kerkhoff doet een aanvraag voor paspoorten voor de V.S.A.

Aanvragers zijn: J.P., Marianna van Heesch, Anta Wilha, Anna Elisa, Als Sebs, Hendr. Johs, Jos Als Ma

550 22 januari 1921 Het gezin van de Kerkhoff vraagt (voor de tweede keer) paspoorten aan voor de Verenigde Staten; het betreft Johannes Peter, Marianna van Heesch, Jozef Alfonsus Maria, Anna Elisabeth, Aloisius Sebastianus, Antonia Willebrorda, Maria Magdalena Mathea, Antonius Cornelis Hyacint. Tevens Francis Koppens uit Zeilberg op 25 januari.

555

Kerssemakers

13 augustus 1896 - Mgr. Van de Ven, bisschop van 's Bosch, heeft benoemd tot pastoor: [...] te Helenaveen den heer W. D. Kerssemakers; [...]

560 1 augustus 1896 Pastoor W.D. [Waltherus] Kerssemakers in functie. Geboren te Gestel.

6 maart 1902 **pastoor 25jarig feest**

De voorzitter geeft de vergadering kennis dat de pastoor Kerssemakers weldra zijn 25 jarig feest zal vieren- en stelt voor hem bij die gelegenheid een geschenk aan te bieden vooral omdat de verhoudingen tusschen hem de Mij steeds zeer aangenaam zijn geweest.

565 Men besluit dat dit f200 zal bedragen en in geld zal worden gegeven, zoodat dit ter keuze van de pastoor kan worden besteed.

570 16 juni 1902 **pastoor.**

De voorzitter brengt in herinnering dat in de vorige vergadering besloten werd aan pastoor Kerssemakers bij zijn 25jarig feest f200 in geld te geven.

575 De bevolking te Helenaveen besloot ? aan den pastoor een orgel te geven, men had reeds 300 gld bij elkaar dat zou nog f500 geven en men vroeg thans de f200 die Mij Helenaveen had toegezegd er bij te mogen voegen daar men anders te weinig geld had om het orgel te koopen, aldus wordt besloten.

19 juli 1902 **Weer een gemeente-subsidiekwestie.**

Men schrijft uit Deurne aan de "Noord-Brabanter":

580 Gedeputeerde Staten dezer provincie hebben hunne goedkeuring onthouden aan het raadsbesluit, waarbij ten laste van den post onvoorziene uitgaven van den dienst 1902 werd gebracht de volgende uitgaaf:

"Bijdrage uit de gemeentekas in de kosten van een geschenk, aan te bieden bij gelegenheid van het 25-jarig priesterfeest van den zeer eerw. heer W. D.

585 Kerssemakers, pastoor te Helenaveen f500.-"

Het Gedeputeerd college overwoog daarbij, dat bij deze feestviering het belang der gemeente niet is betrokken en derhalve de gelden der gemeente daarvoor niet mogen worden besteed.

590 Zooals men weet, was het de bedoeling den pastoor van Helenaveen bij gelegenheid van voornoemd feest een harmonium voor zijne kerk aan te bieden.

595 Eene collecte, tot dat doel gehouden bij de bewoners van Helenaveen, nagenoeg uitsluitend bestaande uit veenarbeiders en daglooners, bracht nog de met het ook op de bevolking belangrijke som van f300 op. Doch, wijl een instrument, dat aan matige eischen voldoet, ruim f800 zou kosten en deze som de krachten der parochie verre te boven ging, besloot de Raad het ontbrekende aan te vullen. Het gewestelijke bestuur heeft echter gemeend, dit niet te mogen toelaten.

29 juli 1902 **Helenaveen.** Zondag vieren wij alhier het 25-jarig priesterfeest van onzen beminden herder, den Zeereerw pastoor W. D. Kerssemakers.

600 Dagen te voren reeds was men allerwegen ijverig in de weer met versieringen aan te brengen, zoodat alles keurig in den haak was. Tegen twee uur in den middag arriveerde het fanfare-gezelschap uit Deurne, dat niet weinig door zijne degelijke muziek bijdroeg tot verhooging der feestvreugde. Jammer, dat het weder niet gunstig was. Ook wij bieden den jubilaris onze beste wenschen aan, en hopen, dat het hem vergund zij, eenmaal zijn gouden priesterfeest te mogen vieren.

30 april 1904 **Brieven uit Brussel**

[...] **Eerste H. Communie.**

610 't Was al een beetje laat toen ik Zaterdagavond eene dame naar huis vergezelde die het opviei, dat er zooveel buitenmensen in kleine «groepen 3, 4, 5 door de straten wandelden. Het waren ouden en jongen, mannen en vrouwen.

615 Toch was ik in de gelegenheid haar spoedig de aanwezigheid dier, buitenlui te verklaren. Den Zondag dien we tegemoet gingen, deden in de meeste kerken in en om Brussel de kinderen hunne eerste H. Communie, en die dag wordt om zoo te zeggen als eene bruiloft gevierd. Van heinde en verre komen dan de bloedverwanten en intieme kennissen zich scharen aan den diner. Want den diner is de clou van den dag. Zoudt ge wel gelooven dat ik menschen gekend heb, die de eerste H. Communie van hun kind een jaar uitstelden, omdat ze geen diner konden geven. Op zijn minst genomen, zal men moeten toegeven, dat zulks belachelijk is. Den eigenlijken communiedag gaat de feestvierende niet uit: hij wacht de belangstellenden af en niemand zou durven overslaan zijne gelukwenschen te gaan aanbieden, al is het bij zijn knecht.

620 Ik had verleden Zondag het buitenkansje zoo 3 visites af te leggen, wat me een weg kostte van ruim twee en een half uur.

Hij een hunner, die 16 gulden in de week verdient, vond ik 26 personen om den disch

625 geschaard en onder hen de 84-jarige grootvader, die uit de diepste diepte der
Ardennen was komen opdagen om het feest van een zijner kleinkinderen bij te wonen.
Bij een andere trof ik de 79-jarige grootmoeder, die niet had opgezien tegen de reis
van Baufilers - 4 uren achter Atrecht - om het kind harer eenige dochter ter H. Tafel
te zien gaan.

630 Den volgenden dag gaat de communicant uit, maar niet gedoscht in het gewaad van den
dag te voren. Neen, daarvoor moet een speciaal pak zijn: "de tweede dag" heeft een
tweede pak, dat is nu eenmaal een aangenomen gebruik en niemand, die in Brussel of
omstreken woont, kan zich daaraan onttrekken.

635 De ouders moeten een diner geven en de feesteling - 't zij jongen of meisje - moet
twee kostuums hebben. Voor velen is dan ook zulk jaar een jaar van groote
spaarzaamheid met het oog op de te verwachten heuchelijke gebeurtenis, willen ze niet
met den vinger aangewezen of aardig in de schuld geraken, want heel vaak worden de
zeilen te hoog en veel te hoog in top gehaald.
Wat zal ik er verder van zeggen?

640 Een pastoor van St. Helenaveen is hier nog niet opgestaan.

19 februari 1906 **Aanvraag Pastoor**

De voorzitter brengt de aanvraag van den Heer Pastoor te Helenaveen ter sprake om nog
eenige vierkante meters grond bij te koopen, grenzende aan het terrein van de school.

645 Vroeger heeft hij voor dergelijken grond 30 ct per [] meter betaald. Commissarissen
besluiten aan den Heer Pastoor weder eenige vierk. meters bij 't terrein der school
gelegen tegen denzelfden prijs te verkoopen.

29 april 1907 Helenaveen 29 apr 1907.

650 Overeenkomstig art. 24 2de lid der Wet betrekkelijkhet begraven van lijken, de
begraafplaatsen en de begrafenisrechten, hebben wij de eer U bij dezen kennis te
geven, dat van onze bijzondere Begraafplaats alhier, kadastraal bekend als sectie H n
2337, geen gebruik meer wordt gemaakt.

Het kan wellicht voor de toekomst dienstig zijn hier nog bij te voegen:

655 1° dat, op bedoelde Begraafplaats, in den jare 1895, het laatste lijk begraven is,
2° dat het tegenwoordig Bestuur der R.K. Gemeente te Helenaveen, in de meening
verkeerde, dat in gemeld jaar, door het toenmalig Bestuur der R.K. Gemeente te
Helenaveen in overeenstemming met art 24 2de lid van genoemde Wet gehandeld was
3° dat aan ondergeteekenden, eerst voor korten tijd uit omstandigheden is gebleken,
660 dat wij ons daarin vergist hebben, waarom wij, nu nog, bovenstaande kennisgeving doen
toe komen aan UwEd, Achtb Collegie.

Het R.K. Kerkbestuur te Helenaveen
W. D. Kerssemakers pastoor
J. P. v/d Kerkhoff secr/penningm

665 Aan het Gemeentebestuur van Deurne c. a.

4 maart 1908 **Kleeding bij de Eerste H. Communie.**

De Zeereerw. heer W. D. Kersemakers, pastoor te Helenaveen, schrijft het volgende in
het Zondagsblad voor Kath. Huisg.:

670 "Het is nu vijf jaar geleden, dat in mijne Parochie het gebruik ingevoerd is, dat
alle meisjes, bij hare Eerste H. Communie, juist diezelfde kleeding dragen, in
hoofdzaak bestaande uit een witte voile en kroontje, een zwart kleed, met heel weinig
garneersel, een witte ceinture en gewone zwarte schoenen. Het dragen van goud, zilver
en juweelen, echt of niet is, onder welken vorm ook, voor dien schoonen dag verboden.

675 Voor de jongens werd bepaald: een zwart pak, en werden verboden bouquetjes, horloges
en horlogekettingen. Alles op straffe van verbeurdverklaring.

Was het moeilijk dat in te voeren? In 't minste niet. Den 2den Februari 1903, riep
ik, ter bespreking van die quaestie, alle moeders van mijn Parochie, en van een
gedeelte der Limburgsche Parochie Helden-Panningen, in de scholen van het

680 Liefdegesticht alhier, bij elkander. Een zeer groot aantal gaf er gevolg aan. Een
goed kopje koffie, door de Eerw. Zusters gezet, met een sneetje zoeten koek, brachten
haar in de gewenschte stemming. Na een korte uiteenzetting van het geestelijk en
geldelijk voordeel van bovengenoemde kleeding enz. mocht mijn voorstel aller
goedkeuring erlangen.

685 Of ik over dat besluit tevreden ben? Ja en wel zoo, dat ik het elken Pastoor ten
zeerste aanraad, wijl voor dien dag althans, elke naijver ophoudt, - de hoofdzaak, de
Eerste H. Communie, beter tot haar recht komt en de bron verstopt wordt van zeer veel
verstrooiingen in de godsvrucht en van onaangenaamheden voor minder welhebbende
kinderen, welke vooral op den gelukkigsten dag van hun leven, zooveel mogelijk moeten

690 vermeden worden

4 april 1911 Simplex Motorrijwielen zijn tot de kleinste bijzonderheden welverzorgd en blijven daardoor betrouwbaar.

695 "Mijn Simplex-Motorrijwiel, in 1906 gekocht, houdt zich nog steeds uitstekend".
Helenaveen, 29 Maart '11. W. D. Kerssemakers, Pastoor.
Vraagt geill. Prijscour. Amsterdam, Overtoom 271

1 augustus 1911 **Het mes.**

700 **Helden.** Zondagavond omstreeks 10 uur had alhier onder het gehucht Grashoek eene ernstige vechtpartij plaats, welke zich ongeveer als volgt heeft toegedragen. In het café van A. van Mullekom bevonden zich verschillende jongelui van Beringe-Maris, alsook enkele van de buurt Grashoek. Al spoedig kwam het tusschen hen tot eene ernstige woordenwisseling, hoofdzakelijk tusschen J. Gielen van Maris en J. Gielens van Grashoek. De gespannen verhouding werd nog dreigender door het binnentreden van
705 nog enkele andere personen van Grashoek. Van woorden kwam men tot daden en weldra ging men elkander te lijf met bierglazen, messen en stokken. Gielens van Grashoek ontving een steek in den rug en viel neer, doch nauwelijks had diens noodkreet geklonken of ook Gielen van Maris viel, getroffen door verschillende messteken. Eene zeer ernstige wonde had hij ontvangen in de volle borst.

710 Onmiddellijk werd Dr. Joosten ontboden, die met zijn auto spoedig ter plaatse was. Hij vond er beide verwonden liggend in een echt bloedbad.

Tevens werd de geestelijke hulp ingeroepen van den ZeerEerw. heer Pastoor uit het naburige Helenaveen. Gielen van Maris is dadelijk van de H. Sacramenten voorzien, zijn toestand is zeer ernstig.

715 De gemeenteveldwachter H. Peeters, die nog denzelfden avond ter plaatse een eerste onderzoek instelde, nam als vermoedelijken dader in arrest den 23-jarigen F. Van Maris van Grashoek. Door de marechaussee werd gisterenmiddag eveneens in voorloopige bewaring genomen de 26-jarige H. Peeters, eveneens van Grashoek. Beiden zijn verdacht van de mishandeling van Gielen, terwijl tegen deze zware vermoedens bestaan ten
720 opzichte van zijn lotgenoot Gielens.

13 maart 1917 overleden: Kerssemakers, Waltherus Dominicus; einde van functie als pastoor

725 15 maart 1917 De weleerw. heer W. D. Kerssemakers sedert 1896 pastoor te Helenaveen (N.Br.) is overleden. Z.Eerw. werd geboren in 1852 en ontving in 1877 de H. Priesterwijding.

730 3 juni 1917 Aanbevolen overledenen, pastoor W. Kerssemakers (Helenaveen) en [...].

Graf van pastoor Kerssemakers

van Kessel; Kessels

uit het kasboek van Leo Theelen:

735 31 december 1933 Kessel van 0,50
31 december 1942 Kessel van 120 kg wortels -6,00
31 december 1942 Kessel van wortelenn-4,00
31 december 1933 Kessel? -58,25
11 februari 1925 Kessels arbeidsloon kippenhok 63½ uur à 45 cent -28,57
740 31 december 1942 Kessels 125 kg garn(alen) -27,37
31 december 1942 Kessels 150 kg kuikenvoer -18,60
31 december 1942 Kessels 150 kg kuikenvoer -18,60
31 december 1942 Kessels 199 kg haver -19,94
31 december 1942 Kessels 35 kg (garnalen)dop -5,65
745 31 december 1942 Kessels 48 kg ochtendvoer -5,95
31 december 1942 Kessels 50 kg ochtendvoer -6,20
19 januari 1943 Kessels 199 kg gemengd kippenvoer -21,89
19 januari 1943 Kessels 350 kg kuikenvoer -44,10
19 januari 1943 Kessels 48 kg ochtendvoer -6,05
750 12 februari 1943 Kessels 198 kg kippenvoer -21,78
12 februari 1943 Kessels 350 kg kuikenvoer -44,10
12 februari 1943 Kessels 45 kg ochtendvoer -5,76
19 maart 1943 Kessels 110 kg kippenvoer -12,10
19 maart 1943 Kessels 300 kg kuikenvoer -37,80

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

755 19 maart 1943 Kessels 93 kg ochtendvoer -11,72
 9 april 1943 Kessels 100 kg grit -3,20
 9 april 1943 Kessels 30 kg ochtendvoer -3,72
 9 april 1943 Kessels 300 kg kuikenvoer -37,20
 9 april 1943 Kessels 50 kg opfokvoer -9,40
 760 9 april 1943 Kessels 50 kg zaad -11,70
 9 april 1943 Kessels 81 kg kippenvoer -8,91
 3 mei 1943 Kessels 143 kg opfokvoer -27,74
 3 mei 1943 Kessels 143 kg zaad -23,40
 7 mei 1943 Kessels 300 kg kuikenvoer -37,20
 765 7 mei 1943 Kessels 55 kg ochtendvoer -6,32
 7 mei 1943 Kessels 99 kg gemengd voer -10,89
 4 juni 1943 Kessels 106 kg gemengd voer -11,87
 4 juni 1943 Kessels 140 kg opfokvoer -27,16
 4 juni 1943 Kessels 140 kg zaad -32,76
 770 4 juni 1943 Kessels 320 kg kuikenkorrels -39,68
 4 juni 1943 Kessels 60 kg ochtendvoer -7,44
 25 juni 1943 Kessels 250 kg kuikenvoer -31,00
 25 juni 1943 Kessels 50 kg ochtendvoer -6,20
 25 juni 1943 Kessels 84 kg gemengd voer -9,41
 775 12 juli 1943 Kessels 200 kg kuikenvoer -25,20
 12 juli 1943 Kessels 75 kg ochtendvoer -9,45
 12 juli 1943 Kessels 77 gemengd voer -8,12
 16 juli 1943 Kessels 154 kg opfokvoer -29,88
 16 juli 1943 Kessels 154 kg zaad -36,04
 780 10 augustus 1943 Kessels 123 kg opfokvoer -23,86
 10 augustus 1943 Kessels 247 kg gemengd voer -27,66
 10 augustus 1943 Kessels 248 kg kuikenvoer -31,25
 6 september 1943 Kessels 15 kg opfokvoer -2,41
 6 september 1943 Kessels 276 kg gemengd voer -30,91
 785 6 september 1943 Kessels 350 kg kuikenvoer -44,10
 6 september 1943 Kessels 56 kg ochtendvoer -7,06
 7 oktober 1943 Kessels 100 kg grit -3,60
 7 oktober 1943 Kessels 18 kg ochtendvoer -2,27
 7 oktober 1943 Kessels 230 kg gemengd voer -25,76
 790 7 oktober 1943 Kessels 350 kg kuikenvoer -44,10
 15 november 1943 Kessels 195 kg kuikenvoer -21,62
 15 november 1943 Kessels 308 kg kuikenvoer -38,81
 29 november 1943 Kessels 220 kg gemengd voer -25,08
 29 november 1943 Kessels 350 kg kuikenvoer -47,25
 795 27 december 1943 Kessels 220 kg gemengd voer -25,08
 27 december 1943 Kessels 350 kg kuikenvoer -47,25
 24 januari 1944 Kessels gemengd voer 220 kg 2823 -25,08
 24 januari 1944 Kessels kippenvoer 350 kg 2823 -47,25
 25 februari 1944 Kessels 100 kg grit -4,20
 800 25 februari 1944 Kessels 220 kg gemengd voer 3105 -25,30
 25 februari 1944 Kessels kippenvoer 300 kg 3105 -40,50
 25 februari 1944 Kessels ochtendvoer 90 kg 3105 -10,64
 22 maart 1944 Kessels 220 kg gemengd voer 3302 -25,30
 22 maart 1944 Kessels 30 kg ochtendvoer 3302 -4,45
 805 22 maart 1944 Kessels 350 kg kippenvoer 3302 -47,25
 30 maart 1944 Kessels 130 kg kippenvoer 3430 -17,68
 20 april 1944 Kessels 110 kg opfokvoer I 3629 -21,89
 20 april 1944 Kessels 220 kg gemengd voer 3629 -25,30
 20 april 1944 Kessels 330 kg opfokvoer II 3629 -54,45
 810 20 april 1944 Kessels 350 kg kippenvoer 3629? -47,95
 17 mei 1944 Kessels 190 kg gemengd voer 3916 -22,75
 17 mei 1944 Kessels 330 kg kippenvoer 3915 -45,21
 23 mei 1944 Kessels 30 kg kippenvoer 3941 -4,11
 1 juni 1944 Kessels 170 kg gemengd voer 4074 -19,55
 815 1 juni 1944 Kessels 330 kg kippenvoer 4074 -44,88
 22 december 1922 Kessels B., Leveroy kleermakerij -19,50
 5 oktober 1931 Kessels J. kostuum en demi -77,50
 14 maart 1928 Kessels J., Neerkant kleermaker, broek -14,00
 16 december 1921 Kessels Jean, Nederweert -65,50
 820 29 april 1922 Kessels Jean, Nederweert -9,82

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

- 17 mei 1922 Kessels Jean, Nederweert -75,46
19 juni 1922 Kessels Jean, Nederweert -25,00
7 augustus 1923 Kessels Jean, Nederweert rekening d.d. 2 augustus (girorekening 92589) -136,00
825 23 oktober 1924 Kessels Jean, Nederweert kraag overjas -1,75
15 mei 1925 Kessels Jean, Nederweert rekening kostuum, girorekening 92589, 17 mei 1925 -59,70
20 november 1925 Kessels Jean, Nederweert rekening kostuum+overjas girorekening 92589, 1 en 20 november -97,50
830 14 juli 1926 Kessels Jean, Nederweert zomerpak -21,00
30 juli 1926 Kessels Jean, Nederweert zomerpak op girorekening 92589 Weert -21,50
30 maart 1928 Kessels Jean, Nederweert -65,00
12 oktober 1928 Kessels Jean, Nederweert jekker en kantoorjas -18,45
30 september 1941 Kessels-Reynen H, Helden ochtendvoer 234 kg f28,08 -28,08
835 28 juni 1930 Kessels-Trines J. kleermaker -94,50

Kievers

- 15 oktober 1887 - Verleden week is een kind van den arbeider L. Kievers te Helenaveen nabij de turfstrooiselfabriek van de heeren Steegh en Esser bij het
840 aanhaken tusschen de buffers van de spoorwegwaggons zoodanig met het hoofdje beklemd geraakt dat het eenige minuten daarna overleed. Op het geschreeuw van het kind toegeschoten vond de vader het in dien toestand.

- 12 oktober 1899 HELENAVEEN-HORST. In den avond van 8 dezer verliet J. Schepens, oud
845 22 jaar, metselaar, geboortig uit Tilburg en werkzaam alhier, de herberg van Kievers onder Deurne, om naar zijn kosthuis te gaan. Sedert dien tijd werd niet meer van hem vernomen. Gisternamiddag is zijn lijk uit de Helenavaart onder deze gemeente opgehaald.

Kievit/Kieviet

- 8 januari 1878 - Den 1 Aug. jl. is onder de spoorwegbrug aan de halte Helenaveen, gem. Deurne, uit het water opgehaald het lijkje van het 5jarig dochttertje van den
855 aldaar wonenden werkman L. Kievits. Vermoedelijk is het kind al spelende in het water gevallen.

26 mei 1891 Petrus Kieviets, landbouwer.

- Hij zegt dat zijn huis slecht is. al 6 jaar geleden is reparatie beloofd. de directeur is dezen week wel komen kijken. De muren kunnen elk oogenblik vallen. Thans
860 zegt de directeur "Ik wist niet dat er zooveel aan te doen was, ik zal er voor zorgen". Doch zoo is het altijd!

- Hij is 32 jaar in het veen. zijn buurman heeft zooveel van de Koning gekregen! hij heeft niets gekregen toch moest hij "vivat" roepen toen het werd afgelezen. Aldegenen die schuld hadden kregen het meest. Men had hen maar niet zooveel moeten beloven zaad etc!
865

- 14 en 21 juli 1891 16 Zijn er bewoners geweest die verbouwing of verpachting van hunne woning hebben verzocht onder aanbod van meerdere huur naar evenredigheid van de kosten?

- Zoo ja, gelieve dan daaromtrent uwe beslissing met opgaaf van redenen te vermelden?
870 De heer Verhoeven heeft mij in 't algemeen wel eens gezegd dat velen meer wilden betalen als er gebouwd werd. Na de ondervinding in dezen met A. Bakker heb ik echter ver kozen af te wachten tot de personen in kwestie mij zelf aanspraken. Het is tot heden geschied door Hendriks, door Waayenburg en door P Kievits.

- Deze laatste is om vele redenen niet iemand die bijzondere protektie verdient.
875 Waayenburg heb ik in de begrooting opgenomen. Hendriks vraagt te veel. Nu zijn echter weder twee woningen ingevallen en gaat de tijd daardoor verlopen. Ik trachtte den regel te volgen eerst de woningen voor de menschen bewoonbaar te maken, en daarna voor het vee en uitbreiding.

- Het vergrooten der woningen verdient echter nader overweging. Het worden dan kleine
880 landbouwbedrijven, iets dat op zich zelf wenschelijk is. Maar dan vloeit daaruit vanzelf voort dat men weer nieuwe arbeiderswoningen moet bouwen. De bijbetaling voor uitbreiding moet dan ruim genomen worden, om de verinteresting van het geheel op eene bijkomende waarde te brengen.

- 885 14 en 21 juli 1891 18 In hoeverre is het beweren juist van vele bewoners dat door den in de laatste jaren plaats gehad hebbende aanvoer van nieuwe gezinnen

hoofdzakelijk turfgravers, het werk dat vroeger door de andere bewoners en hunne gezinnen in de turf (droogen, ringen, vuren enz) werd verricht thans niet meer door hen kan worden gedaan, waardoor zij aanzienlijk in verdiensten zullen achteruitgaan?

890 Wordt verzocht eene opgaaf van de gezinnen in de 2 of 3 laatste jaren te Hveen aangekomen en heengegaan, met vermelding van godsdienstige gezindheid, bedrijf, grootte van het huisgezin?

Dat beweren is volkomen onjuist. Het graven geschiedde altijd door vreemden, uit Helden waren er vroeger zelfs zooveel niet als thans.

895 Het droogen etc, geschied nu uitsluitend door eigen volk en die uit Helden; vroeger kwamen daarvoor jaarlijks arbeiders uit het noorden.

De verdiensten per gezin zijn zeer voldoende, zie bijgaanden staat D.

Van vroeger bestaan des dezee aanteekeningen.

900 Dezen winter werd minder verdiend, en zooveel werk als de turfstroomfabriek in 88 en 89 aanbe?cht, zal misschien ?et meer voorkomen.

Intusschen komen er op dit oogenblik nog steeds handen te kort.

Vele takken van werkzaamheden zijn totaal verwaarloosd; gedurig moet het een op het ander wachten; geen enkel turfschip wordt op tijd afgeladen. Dit jaar moest ik op herhaald voorstel van Verhoeven het graven van persturf achter wege laten wegens gebrek aan werkvolk.

905 N.B. Deutsche turfgravers komen met reisgeld etc tot f3-4 per dagwerk duurder, en leveren meerder werk, werklieden uit het noorden kosten ook meer aan reisgeld en komen nooit voordat de beste tijd voorbij is.

Aanteekening van de godsdienstige belijdenis heb ik voor zoover mijne gissing strekt met een X op staat D aangegeven. De aangeteekenden zijn die niet Rooms-katholieken.

910 Deze opgaaf kan evenwel onjuist zijn, er werd door mij nooit nota van genomen, als zijnde overbodig voor het bedrijf der Maatschappij Mutaties van vroeger zijn niet aangeteekend.

In den loop van 90 en 91 verlieten Hveen kievits en H Wayenburg Iv om boven

915 reeds gemelde redenen.

Het waren jonge gezinnen met 1 kind, Zonnemans, gezin zonder kinderen en A. Janssen gezin met 1 kind, om mij onbekende redenen.

W. ten Cate gezin met 4 kinderen, omdat ik hem geen verder voorschot wilde geven.

Het gezin van M. Wijnants ging door zijn overlijden uit een.

920 26 april 1908 **Kieviet**

De directeur deelt mede dat een zekere Kieviet in de herfst uit Duitschland kwam, met mooie praatjes, hij was in een ongevallenzekeringsmaatschappij in Duitschland waaruit hij f10 maandelijks trok en vroeg nu f24 om te verhuizen, hetgeen hem door den directeur werd ter hand gesteld. Hij heeft 8 kinderen waarvan er 4 in de veenderij werken. De man en de vrouw bleken echter later aan den drank te zijn. De man vroeg weer om een voorschot hetgeen toen geweigerd werd. nu blijkt het dat hij zijne uitkeering heeft afgekocht; wel schafte hij nieuwe kleeden aan doch de Mij kreeg geen betaling. Hierop werd pandbeslag gelegd want 5 April verviel zijn pacht, hetgeen van waarde werd verklaard, doch de man beweert nu dat het voorschot er niet mag worden afgehouden. De directeur zal hierover advies inwinnen.

30 november 1908 **Kievit**

935 De zaak Kievit is aldus geregeld dat het huis zonder er uit zou worden gezet als 't halfjaar om is. Nu zijn zij uit eigen beweging vertrokken.

Mr van Lanschot beveelt aan in 't vervolg door dergelijke lieden een huurbewijs te laten teeknen, waarin alleen de voornaamste punten voorkomen.

Kilwinger

940 14 mei 1891 Acht werklieden van de fabriek met name H. Kemper, C. Wijnants, P. v. Gestel, Joh vd Ven. J. Killinger, J. van Lierop, Gerardus de Vries en H. Kartner.

H. Kemper het woord voerende zegt:

I dat zij nooit iets met de politie uit te staan hebben gehad, en thans verdacht zijn

945 II Twee jaren geleden had de koning alles kwijt gescholden. de koning zoude geld geven om vee te koopen, zaad te koopen, men zou eigenaar van een huis kunnen worden! en nu zijn er 5 of 7 die voor een 25 gld zaad hebben gehad en anderen niets.

III. Hij was altijd lid geweest van een boogschutterij. zij hadden een koepel, en Schellings had indertijd gezegd dat als zij hierin de helft betaalden, de andere helft door de Mij zoude bekostigd worden. Zij betaalden toen 100 gld. Zoolang er nog

950 3 leden waren van het gezelschap zouden zijn eigenaars van de koepel blijven. Toen werd de koepel verplaatst naar Deelen, en er vielen kosten op ten bedrage van 70 a 80 gld. Nu werd alle schuld kwijtgescholden. doch later mocht die koepel niet opgelapt

worden voordat die schuld betaald was.

955 Toen er nu later hoornmuziek werd opgericht en men aan den directeur om een lokaal vroeg, wees hij hem de koepel aan, omdat zij van de Mij was. dit had hij niet mogen doen want de boogschutterij was nog tien twaalf man sterk, en de koepel hoorde dus aan hen toe.

vr. Hebt gij het den directeur dan niet met een goed woord gevraagd?

l. Neen

960 vr. Dit had gij moeten doen, dan had gij misschien gelijk gekregen.

Verder klagen zij dat zij altijd in het veen geweest zijnde, nu achtergesteld worden bij vreemden. deze graven niet alleen den turf maar werken hem ook op.

vr. Hoeveel Duitschers kwamen er vroeger?

965 a. Wel twee honderd

vr. En hoeveel Overijsselaars zijn er nu?

a. 18 huishoudens. Wij kunnen evengoed turf graven als zij. Nu wordt de bevolking te groot voor het werk.

vr. Maar wij kregen toch klachten van de fabrikanten?

970 a. Dat was de schuld van van Splunder die ons niets zeide. en achter ons om zeide dat het niet goed was.

vr. Neen, dat is toch al een oude klacht?

a. Het hangt veel af van het veen.

vr. Is er al lang geklaagd over te veel Overijsselaars?

975 a. Het wordt hoe langer hoe erger, anderen moeten het huis uit, b.v. Meekers. hij moest zonder reden weg. vroeger heeft hij goed gewerkt. dezen winter heeft hij er hard voor gegeten.

Hij is altijd voor de maatschappij in de weer geweest Veertien dagen voor het opstootje waren hier ook baldadigheden voorgekomen, ons hart voor de Mij gaat weg omdat wij geen vastigheid meer hebben.

980 vr. Hoe is Verhoeven?

a. Hij geeft er van langs als het noodig is. maar daarmee is het dan uit ook.

De Vries had gevraagd in een huis te wonen, er werd 13 gld opgezet

985 H. Kartner had reeds verleden jaar een bedstee gevraagd

Kleijn/Kleine

26 mei 1891 Seijnen, Kleijn, J. Dirks en vd Slicht, allen turfgravers. Overijsselaars.

990 Zij leggen hunne klachten voor

I. zij moeten 40 ct per meter voor de brand betalen, en die in de huizen wonen nog 15 ct per meter extra. dit zijn zij niet gewoon

II. het werk is zwaar voor het loon.

995 III. De smelen (slecht gras) wordt per blik verpacht. daardoor pachten anderen het. zij verzoeken nu dat die niet meer publiek zal geschieden.

vr. Hoe lang zijt gij hier?

a. Twee reeds 3½ jaar, de twee anderen in het voorjaar van Hoogeveen gekomen.

vr. Waart gij daartoe aangezocht?

1000 a. Ja. het was toen goed, zeide men, maar het is nu minder geworden. het loon is te gering. Vroeger toen wij kwamen betaalden wij nergens voor. toen kwamen de Duitschers en zij moesten in een huis.

Dezen winter hebben wij 2 maal oude water gegeten.

vr. Hoe zijn de verdiensten in Overijssel?

a. Tegenwoordig wordt daar evenveel verdiend, maar het werk is lichter.

1005 vd Slicht zegt dat hij nu de helft van het huis van Meekers heeft gehuurd, deze is nu in de andere helft getrokken.

vr. Hebt gij er iets op tegen, wanneer men U vroeg om er uit te gaan?

a. Ja want ik heb er al het land bij.

vr. Zoudt gij er U in schikken het andere jaar het huis te verlaten?

1010 a. Ik moet dan in ieder geval goed land bij mijn huis krijgen.

? mei 1891 3/ bij no 31.

Edele Achbare Heeren

1015 Daar wij als Overijsselsen wel van gedachten waren om ons beklag niet mondelijk tot u in te brengen, hebben wij besloten Dit met een brief te doen. Wel hopen we dat dit om beklag met deze brief van u Achbre Heeren zal aan genomen worden. Het beklag dat wij hebben wij ondergetekendenden is eenerlei. Het luit dan dus ten eerste dat wij zooveel moeten betalen voor de brand hetwelk is 40 cent per meter die in de keten

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

- wonen en die in de huizen wonen nog 15 cent per meter extra hetwelk wij niet gewoon
1020 zijn Ten tweeden dat wij niet het turf graven het werk te zwaar moeten maken voor het
loon hetwelk met turf leggen omringen en vuren alles moeilijk valt Ten derden dat
de smelen die verpagt worden dat die ons zoo worden opgejagt door boeren van elders
dat wij genoodzaakt zijn duur te pagten of ons vee dat wij hebben te verkopen, en als
1025 wij ons vee verkopen moeten kunnen wij geen mest maken, daar vloeit van zelf van dat
wij niet verbouwen kunnen, en als wij niet verbouwen kunnen wij niet bestaan
Uw onderdinaren
J. Seinen
G. v.d. Sleen
G Kleine
1030 J. Botter
J Schonewille
Jan Derks
H Slot
E de jong
1035
- Klerks**
26 mei 1891 Wilhelm Klerks metselaar
Dezen winter is hij vertrokken uit zijn oud huis; hij zegt dat hij tien jaar lang 10
gld meer op heeft moeten brengen dan de prijs die tegenwoordig voor zijn huis wordt
1040 betaald - nl. 25 gld terwijl nu het huis voor 15 gld verhuurd is - en nu heeft hij
een huis dat even groot is als zijn buurman en hij betaalt 5 gld meer!
vr. Waarom zijt gij vertrokken
a. Het werd te klein.
vr. Hoe groot is nu uw huis.
1045 a. Evengroot als dat van mijn buurman, maar de directeur zegt dat hij meer betaalt
komt omdat de huizen te laag staan Verder zegt hij dat hij vroeger te veel land had
35 roeden. Deze zoude hij er nu weer gaarne bij krijgen omdat hij een groot
huishouden heeft. Het land is nu bij van Teeffelen in huur.
1050 16 december 1901 Verder wordt 1200 gld besteed aan het bouwen van een nieuwe woning
voor de metselaar G. Klerks met stal. dit zal geschieden op no 2892 welk perceel
binnen een paar jaren in cultuur zal worden gebracht. Voorloopig kan dit huis dan
betrokken worden door Klerks om later door een tuinder vervangen te worden.
1055 uit het kasboek van Leo Theelen:
31 december 1922 Klerks deuren -10,00
23 mei 1923 Klerks 28 broedeieren 1,40
29 mei 1923 Klerks 50 kg gemengd korrelvoer -6,50
21 juni 1923 Klerks 50 kg ochtendvoer -6,50
1060 21 juni 1923 Klerks harington (vroeger gekregen) -1,40
5 juli 1923 Klerks 50 kg ochtendvoer (1 cent per kg duurder) -7,00
19 juli 1923 Klerks 50 kg ochtendvoer+50 kg op 3 augustus -14,00
14 september 1923 Klerks 100 kg korrelvoer+100 kg+8 kg à 13½ cent -28,08
2 oktober 1923 Klerks 100 kg korrelvoer -13,50
1065 11 oktober 1923 Klerks 22 kg korrelvoer -9,80
11 oktober 1923 Klerks 50 kg korrelvoer 0,00
22 december 1923 Klerks 50 kg korrelvoer -6,75
27 februari 1924 Klerks 15+50 kg gemengd korrelvoer -8,78
4 juni 1925 Klerks cement, spijkers en werkloon -2,60
1070 15 mei 1926 Klerks ruit, cement, werkloon -5,95
6 oktober 1927 Klerks rekening 16 februari - oktober 1927 [geschat] -13,00
2 mei 1928 Klerks rekening -6,85
31 januari 1929 Klerks -23,50
28 februari 1929 Klerks -15,84
1075 31 maart 1929 Klerks -22,48
6 april 1929 Klerks Helenaveen-Reuver (idem 8 april?) 10,00
30 april 1929 Klerks -32,31
31 mei 1929 Klerks -25,54
30 juni 1929 Klerks -14,23
1080 31 juli 1929 Klerks -22,13
31 augustus 1929 Klerks -22,33
30 september 1929 Klerks -16,77
31 oktober 1929 Klerks -18,14
30 november 1929 Klerks -26,93

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

1085 31 december 1929 Klerks -39,29
 31 januari 1930 Klerks -26,60
 28 februari 1930 Klerks -16,90
 31 maart 1930 Klerks -16,60
 30 april 1930 Klerks -21,70

1090 31 mei 1930 Klerks -20,76
 30 juni 1930 Klerks -18,53
 31 juli 1930 Klerks 11½ kg kersen 2,30
 31 juli 1930 Klerks -20,15
 4 augustus 1930 Klerks sigaren -4,25

1095 31 augustus 1930 Klerks -23,90
 30 september 1930 Klerks -30,82
 31 oktober 1930 Klerks -21,75
 3 november 1930 Klerks -7,00
 30 november 1930 Klerks -23,70

1100 1 december 1930 Klerks -4,25
 31 december 1930 Klerks -22,42
 3 januari 1931 Klerks -7,75
 31 januari 1931 Klerks -27,54
 28 februari 1931 Klerks -20,18

1105 31 maart 1931 Klerks -20,00
 30 april 1931 Klerks -21,22
 31 mei 1931 Klerks -27,96
 30 juni 1931 Klerks maart t/m juli -50,00
 30 juni 1931 Klerks -26,65

1110 31 juli 1931 Klerks -25,27
 31 augustus 1931 Klerks -25,74
 30 september 1931 Klerks -21,48
 31 oktober 1931 Klerks -25,50
 30 november 1931 Klerks -19,91

1115 31 december 1931 Klerks timmerman 20; Nov 32.--52,00
 31 december 1931 Klerks -20,93
 31 januari 1932 Klerks -16,79
 29 februari 1932 Klerks -17,08
 31 maart 1932 Klerks -15,20

1120 30 april 1932 Klerks -19,50
 31 mei 1932 Klerks -20,73
 30 juni 1932 Klerks -16,48
 31 juli 1932 Klerks -19,90
 31 augustus 1932 Klerks -12,60

1125 30 september 1932 Klerks -21,03
 31 oktober 1932 Klerks -13,93
 30 november 1932 Klerks -17,66
 31 december 1932 Klerks enstof -2,50
 31 december 1932 Klerks entstof 100 stuks -2,50

1130 31 december 1932 Klerks f18.- 0,00
 31 december 1932 Klerks overbroed ruil 120 kuikens à f0.1012,00
 31 december 1932 Klerks -20,84
 31 januari 1933 Klerks -22,00
 28 februari 1933 Klerks -16,12

1135 31 maart 1933 Klerks -27,66
 30 april 1933 Klerks -21,94
 31 mei 1933 Klerks -20,41
 30 juni 1933 Klerks -18,70
 31 juli 1933 Klerks -21,70

1140 31 augustus 1933 Klerks -25,07
 30 september 1933 Klerks -24,80
 31 oktober 1933 Klerks -18,27
 30 november 1933 Klerks -19,48
 31 december 1933 Klerks 20 kg honing 5,50

1145 31 december 1933 Klerks 28 m³ turf 40,00
 31 december 1933 Klerks 7¾ kg honing 5,40
 31 december 1933 Klerks kersen f13.-+Klerks f1.65 14,65
 31 december 1933 Klerks -20,88
 1 januari 1934 Klerks -23,26

1150 28 februari 1934 Klerks -20,06

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

31 maart 1934 Klerks -23,30
 30 april 1934 Klerks -18,31
 31 mei 1934 Klerks -18,28
 30 juni 1934 Klerks -23,68
 1155 31 juli 1934 Klerks -27,36
 31 augustus 1934 Klerks -24,42
 30 september 1934 Klerks -22,57
 31 oktober 1934 Klerks -19,26
 30 november 1934 Klerks -22,79
 1160 31 december 1934 Klerks -22,92
 31 januari 1935 Klerks -18,05
 28 februari 1935 Klerks -15,48
 31 maart 1935 Klerks -19,06
 30 april 1935 Klerks -17,38
 1165 31 mei 1935 Klerks -18,03
 30 juni 1935 Klerks -20,57
 31 juli 1935 Klerks -23,12
 31 augustus 1935 Klerks -21,60
 30 september 1935 Klerks -16,23
 1170 31 oktober 1935 Klerks -15,23
 31 oktober 1935 Klerks -3,63
 30 november 1935 Klerks -15,06
 30 november 1935 Klerks -2,83
 31 december 1935 Klerks -13,65
 1175 31 januari 1936 Klerks -3,87
 29 februari 1936 Klerks -3,71
 31 maart 1936 Klerks -3,19
 30 april 1936 Klerks -4,34
 31 mei 1936 Klerks -3,53
 1180 30 juni 1936 Klerks -3,16
 31 juli 1936 Klerks -4,54
 31 augustus 1936 Klerks -6,66
 30 september 1936 Klerks -3,54
 31 oktober 1936 Klerks -3,44
 1185 30 november 1936 Klerks -8,30
 31 december 1936 Klerks hout -12,84
 31 december 1936 Klerks -4,53
 31 januari 1937 Klerks -2,54
 28 februari 1937 Klerks -2,48
 1190 31 maart 1937 Klerks -3,06
 30 april 1937 Klerks -4,41
 31 mei 1937 Klerks -3,41
 30 juni 1937 Klerks -4,81
 31 juli 1937 Klerks -5,12
 1195 31 augustus 1937 Klerks -6,61
 30 september 1937 Klerks -3,89
 31 oktober 1937 Klerks -4,22
 30 november 1937 Klerks -2,93
 31 december 1937 Klerks -5,02
 1200 31 januari 1938 Klerks -3,04
 28 februari 1938 Klerks -3,52
 31 maart 1938 Klerks -2,94
 30 april 1938 Klerks -4,84
 31 mei 1938 Klerks -3,73
 1205 30 juni 1938 Klerks -3,93
 31 juli 1938 Klerks -5,19
 31 augustus 1938 Klerks -8,07
 30 september 1938 Klerks -4,40
 31 oktober 1938 Klerks -7,05
 1210 30 november 1938 Klerks -3,26
 31 december 1938 Klerks -5,65
 31 januari 1939 Klerks -3,65
 28 februari 1939 Klerks -3,26
 31 maart 1939 Klerks -3,08
 1215 30 april 1939 Klerks -5,98
 31 mei 1939 Klerks -4,72

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

30 juni 1939 Klerks -2,43
 31 augustus 1939 Klerks -15,45
 30 september 1939 Klerks -3,87
 1220 31 oktober 1939 Klerks -4,99
 30 november 1939 Klerks -6,56
 31 december 1939 Klerks -12,50
 31 januari 1940 Klerks -7,67
 29 februari 1940 Klerks -9,27
 1225 31 maart 1940 Klerks -11,95
 30 april 1940 Klerks -13,03
 31 mei 1940 Klerks -4,32
 30 juni 1940 Klerks -14,41
 31 juli 1940 Klerks -6,54
 1230 31 augustus 1940 Klerks -11,70
 30 september 1940 Klerks -6,60
 31 oktober 1940 Klerks -12,22
 31 december 1940 Klerks -12,10
 31 januari 1941 Klerks -5,30
 1235 28 februari 1941 Klerks -4,00
 31 maart 1941 Klerks -3,60
 30 april 1941 Klerks -5,68
 31 mei 1941 Klerks -4,64
 30 juni 1941 Klerks -3,32
 1240 31 juli 1941 Klerks -12,71
 31 augustus 1941 Klerks -14,71
 30 september 1941 Klerks -7,29
 31 oktober 1941 Klerks -8,17
 30 november 1941 Klerks -8,47
 1245 31 december 1941 Klerks -11,54
 31 januari 1942 Klerks -5,58
 28 februari 1942 Klerks -2,20
 31 maart 1943 Klerks -10,56
 6 februari 1929 Klerks J. rekening fazantdeur f6.- e.a. -9,00
 1250 31 maart 1929 Klerks J. kuikenhok -73,00
 4 juli 1929 Klerks J. karweitjes -12,42
 4 januari 1930 Klerks J. rekening -11,70
 13 april 1930 Klerks J. compleet hok f205.-+gaasdeur f2.15 -207,15
 4 september 1930 Klerks J. timmerman -32,54
 1255 19 april 1931 Klerks J. -64,00
 31 december 1932 Klerks J. fazantenhok f50.-+f14.63 -115,00
 31 december 1932 Klerks J. reparatie kuikenhok -4,55
 31 december 1933 Klerks J. separator en werkloon -6,59
 31 december 1934 Klerks J. reparatie -12,50
 1260 31 december 1938 Klerks J. rekening -40,00
 13 april 1930 Klerks Jan smid 2,00
 31 december 1939 Klerks Jan kuikenhok -110,00
 1 december 1922 Klerks L. rekening -23,83
 6 februari 1923 Klerks L. latten, kepers, spijkers, rekening kelder -6,70
 1265 30 april 1928 Klerks L. -12,20
 31 mei 1928 Klerks L. -14,88
 30 juni 1928 Klerks L. -16,10
 31 juli 1928 Klerks L. -17,26
 31 augustus 1928 Klerks L. -18,77
 1270 30 september 1928 Klerks L. -22,62
 31 oktober 1928 Klerks L. -19,70
 30 november 1928 Klerks L. -22,91
 31 december 1928 Klerks L. -17,25
 2 januari 1931 Klerks L. -4,25
 1275 1 maart 1931 Klerks L. -15,25
 3 april 1931 Klerks L. -8,00
 3 januari 1934 Klerks L. 8 m³ kippenmest 12,00
 25 januari 1927 Klerks L. rekening over 1926 garage, ruiten, cement -14,67
 15 juni 1930 Klerks-Niessen vrouw, Wijnen? rit Halte2,50
 1280 1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
 oud H136 L. Klerks nieuw H119

- 28 augustus 1940 **BURGERLIJKE STAND.**
1285 DEURNE. Opgave van 17-23 Augustus 1940 Geboren: [...] Lambertus G., z.v. G.H. van Teeffelen en J. E. Klerks, Helenaveen; [...]
- 24 december 1940 **BOERDERIJEN AANBESTEED VOOR WEDEROPBOUW.**
1290 Op 19 Dec. werd te Deurne van wege den Directeur-Generaal van de Voedselvoorziening te 's Gravenhage op het Districts-Bureau Wederopbouw boerderijen aanbesteed: Het bouwen van een schuur met veestalling, zeven tuinderswoningen en twee boerderijen met daarbij behorende werken. - Allen te bouwen te Helenaveen. Architecten de heeren L. Damen te Heeze en J. Guns te Eindhoven.
Ingeschreven werd als volgt: [...]
1295 Gebrs. Klerks, Helenaveen f90.130 [...]
Gunning binnen 10 dagen.

Kluijtmans [zie ook elders]

uit het kasboek van Leo Theelen:

- 1300 14 juni 1929 Kluitmans nieuwe antenne e.a. -2,50

20 december 1941 Gevraagd jongen, 15 à 16 jaar, voor klein boeren- en tuindersbedrijf. J. Kluitmans, Helenaveen, Gelderschestraat H 129. 3216

1305 **Koks**

6 januari 1902 LIJST DER 2000 WINNERS. [onder de gebruikers van Stuiverszeep, Sultanezeep, Stuiverszeepoeder en Sultanezeepoeder.) [...] J. Koks, Helenaveen.

Kolen/Colen

- 1310 26 mei 1891 Petrus Kolen Petrus Hendriks de Vries en F. Cuijten
Hendriks vraagt bergplaats voor veen. hij wil wel betalen voor een schuurtje. sinds verleden jaar heeft hij gepacht voor 25 ct. hij dacht dat het voor 3 jaar zou zijn, doch het is volgens den directeur voor 1 jaar.
De Vries turfmaker zegt: degenen die boven wonen worden voorgezet. zij krijgen altijd
1315 de beste putten.
vr. Hebt gij daar op het oogenblik hinder van?
a. Ja, gister nog, de nieuwe onderbaas gaf toen de goede put aan de anderen ofschoon ik hem gaarne had gehad.
vr. Kunt gij klagen over Bladder?
1320 a. Neen dat kan ik niet.
Colen zegt dat zijn dak slecht is.
Cuijten zegt dat het zijne lekt.

Konings

- 1325 14 maart 1896 **NEDERL. ZUIDER-SPOORWEG.**
Door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen zijn benoemd:
Te Kerkrade: Tot stationschef de heer Koning, thans stationschef te Helenaveen; [...]

Koninklijk Huis

- 1330 14 mei 1890 Door de hovenier A. Bakker, te Helenaveen (N. Br.), zijn Zaterdag reeds de eerste erwten van den kouden grond aan Z. M. den Koning aangeboden.
- 6 december 1890 **MEIJEL.** Uit Helenaveen, voor welker ontginning de overleden Vorst steeds de meeste belangstelling toonde, wordt geschreven:
1335 "Eerst Maandag 24 November jl. werd hier de treurmare bekend "De Koning is gestorven", welke tijding zich spoedige van mond tot mond verspreidde en alom deelneming bij de bewoners verwekte. Van het directiehuis en de aanwezige schepen vertoende zich alras de vlag halfstok.
Z. M. onze Koning was beschermheer van de Maatschappij "Helenaveen", terwijl het in
1340 October jl. twee jaren is geleden, dat door Z. M. de grondslag werd gelegd voor een ondersteuningsfonds ten bate der vaste arbeiders van "Helenaveen," bekend onder den naam "Fonds Koning Willem III." Hoe menig bewoner van dit dorp mocht reeds onderstand langs dezen weg genieten en hoevelen zullen nog lang na deze de vruchten plukken van die koninklijke stichting.
1345 Geen wonder dan ook, dat bij het verscheiden van den beminden Vorst, de bewoners van Helenaveen behoefte gevoelen een laatste bewijs van hulde te brengen aan den ontslapen Monarch, door een heidekrans neer te leggen op de rouw-estrade.

Dinsdag-avond vertrok de deputatie, bestaande uit 3 bewoners, naar den Haag, om deze treurige zending te volbrengen.

1350

18 augustus 1893 [...] In den tuin van den boekhouder zagen wij een paar exemplaren van reusachtige komkommers, indirect een geschenk van H. M. koningin Wilhelmina. De jonge Koningin, die nl. wel gehoord had hoe veel belangstelling nu wijlen haar vader voor Helenaveen had betoond, had ook eens den wensch te kennen gegeven, iets voor Helenaveen te doen en echt kinderlijk zond zij uit haar tuintje op het Loo het zaad van de reuzenkomkommers naar de Maatschappij.

1355

Dit zaad heeft rijke en reusachtige vruchten afgeworpen en zoo H. M. ooit bij een tochtje door Brabant ook Helenaveen mocht bezoeken - wat de bevolking aldaar steeds hoopt dat nog eens gebeuren zal - zal zij in den tuin van den boekhouder de reuzenkomkommers kunnen vinden.

1360

18 augustus 1893 Naast den Westlandschen tuin bestond tot voor een paar jaar de *Koning-Willemstuin*.

Z. M. Willem III had nl. indertijd een aantal vruchtboomen aan de Maatschappij geschonken. Later bleek, dat de boomen wel vrucht droegen, doch de leverancier bommen had gestuurd, waarvan de vrucht op de markt weinig of geen waarde had. Besloten werd daarom de boomen te rooien, zoodat thans de plaats, waar zij stonden, een uitgestrekt weiland is. Het voornemen is echter er geleidelijk weder vruchtboomen van groote waarde te doen planten.

1365

Behalve het schenken van den Willemstuin, betoonde Z. M. belangstelling in de kolonie, door daarvoor te stichten het *Koning-Willemsfonds*. De bestemming van dit fonds is, daaruit zooveel mogelijk degelijke arbeiderswoningen in de kolonie te bouwen en den bewoners er van, wanneer zij hun grond gaan ontginnen, voor de eerste kosten een renteloos voorschot te verstrekken. Dit fonds heeft in de kolonie al heel wat goeds gesticht en daarmee is de naam van wijlen Z. M. Willem III voor altijd aan Helenaveen verbonden. Toen Z. M. overleden was, heeft de Maatschappij dan ook de dankbaarheid aan zijne nagedachtenis betoond, door op de lijkbaar een fraaien, reusachtigen krans te doen leggen, waarvan op het kantoor der directie thans nog eene goedgeslaagde photographie te zien is, hangende nevens de portretten van Z. M. en koningin Wilhelmina.

1370

1375

1380

19 september 1898 **Audientie bij H.M. de Koningin op 7 Sept. jl**

De voorzitter deelt mede dat van hen en de Directeur namens de Mij Helenaveen hulde is betuigd aan H.M. de Koningin op de audientie te Amsterdam ter gelegenheid van de inhuldiging van H.M. op 7 Sept jl

1385

19 september 1898 **Kroningsfeesten te Helenaveen**

De Kroningsfeesten te Helenaveen waarvoor door de Hr Bosmans toegestaan zijn in de beste orde gevierd, onder feestelijke deelneming van de bevolking. Zij bestonden in onthaal van de schooljeugd, optocht, muziekkuitvoering, volksspelen en illuminatie met vuurwerk.

1390

21 oktober 1901 Bij gelegenheid van het huwelijk van H.M. de Koningin is een telegram met gelukwensen verzonden waarop een antwoord werd ontvangen.

1395

19 juli 1913 **onafhankelijkfeesten.**

Op verzoek van den directeur wordt door commissarissen f100 beschikbaar gesteld voor de feestviering bij gelegenheid van de herdenking der Neerlandsch onafhankelijkheid. Als dan zal het hoofd der school als Prins Willem V aan wal stappen beschenen door illuminatie en vuurwerk. Ook eereboogen zullen worden opgericht en prijzen daarvoor worden uitgelooft.

1400

18 januari 1918 **Invitatie aandeelhouders.**

De directeur bespreekt een plan, om bij het 60 jarig bestaan van de Helenaveen, de aandeelhouders uit te noodigen dezen zomer een bezoek aan Helenaveen te brengen. De vergadering vereenigt zich met dit denkbeeld, dat later in de verg. van aandeelhouders zal worden gepraeciteerd.

1405

18 juni 1918 1. een brief namens H.M. de Koningin-Moeder, met dankbetuiging voor het toegezonden jaarverslag, balans winst- en verliesrekening.

1410

23 september 1919 De voorzitter verzoekt den directeur inlichtingen te willen geven betreffende het einde van de staking.

- 1415 De directeur deelt hierop mede dat de correspondentie die in de vorige vergadering werd overlegd, werd doorgezet en dat men ten slotte tot overeenstemming is gekomen zooals hij reeds in een rondgegaan schrijven mededeelde.
- Van de aangeboden bemiddeling van den Burgemeester van Deurne en van pastoor Roes is dus geen gebruik gemaakt. De directeur zal nu ook afschrift van de laatste correspondentie overleggen. deze zullen allen gauw door de secret bewaard worden.
- 1420 In aansluiting hiervan deelt de voorz. mede dat hij in verband met het adres aan H.M. de Koningin-Moeder van bewoners van Helenaveen, waarin wordt betoogd dat ten gevolge van de tegenwoordige directie misstanden in de Helenaveen zijn, en diensgevolge H.M. naam als Beschermvrouwe misbruikt wordt, een bezoek heeft gehad van den Hofmaarschalk Jhr. Mr. W. Roëll. Hij heeft hem gelukkig kunnen mededeelen dat er een oplossing
- 1425 gevonden was, en de staking was geëindigd.
- Intusschen heeft ook de directeur een schrijven aan H M de K. M. gericht omdat hij zich persoonlijk beleedigd gevoelde door het adres van de bewoners des Helenaveen. In dat schrijven deelde hij o.a. mede dat de toestand op de openbare school aldaar te wenschen overliet. In het antwoord dat de directeur namens H.M. mocht ontvangen werd
- 1430 de vraag gesteld of het geen aanbeveling zou verdienen dat, indien dit zoo mocht zijn, er aandacht van het schooltoezicht er op gevestigd werd.
- De directeur voegt hieraan toe dat werkelijk het onderwijs op die school in dien mate te wenschen overlaat, dat beambten der Mij hun voornemen te kennen gaven het veen te verlaten, indien daarin geen verandering kwam.
- 1435 De verg. is van oordeel dat men dit had moeten schrijven aan den schoolopziener, en dat het beter geweest ware H.M. de Koningin-Moeder niet te mengen.

Jubileumfeest in Helenaveen voor de kinderen

- 1440 17 september 1923 **HELENAVEEN**. Vrijdag en Zaterdag, 14 en 15 September werd alhier voor ons dorpje, op grootsche wijze feest gevierd, ter gelegenheid van het 25-jarig regeerings-jubileum van Hare Majesteit de Koningin.
- Op Vrijdag was het feest uitsluitend voor de kinderen, die werden onthaald en verder den namiddag doorbrachten met diverse spelen, waarmee ze zich uitstekend amuseerden. Op Zaterdag was het een algemeen feest, waarbij geen enkel gezin was achtergebleven
- 1445 en door allen op de meest spontane wijze werd deelgenomen.
- De feestcommissie had het dorp in vijf buurten verdeeld, waarvan elke buurt een aak prachtig had versierd. Om twee uur werd de optocht in het kanaal opgesteld, en de vijf versierde schepen, voorafgegaan door een versierde aak, waarop de harmonie van Deurne had plaats genomen, trokken met volle muziek over het water. Het was een lust
- 1450 om te zien, hoe ieder zich had beijverd, om met iets moois voor den dag te komen. Het Gemeentebestuur van Deurne, dat zoo welwillend was geweest, in deze als jury op te treden, had hier een moeilijke taak te vervullen.
- Na een toepasselijk woord van den Ed.-Achtb. Heer Burgemeester werden de prijzen toegekend als volgt:
- 1455 1^e prijs groep tuin- en landbouw.
2^e pr. groep de elf Provinciën.
3^e prijs trekschuit.
4^e prijs peelkeet met polderjongens.
5^e prijs het vrouwenkiesrecht.
- 1460 Daarna gaf de harmonie van Deurne een prachtig concert.
- 's Avonds kwam echter het glanspunt van het feest. Reeds dagen te voren was er gewerkt op de peel, wegen waren er aangelegd en zelfs een dorpje was er gebouwd, voorstellende een grensplaatsje. In dit dorpje werd feest gevierd, doch op eens kwam
- 1465 de tijding, dat het land in oorlog was. Toen hoorde men eensklaps schoten vallen en alle bewoners namen met hebben en houden de vlucht. De soldaten kwamen dicht en dicht en het dorpje werd in brand gestoken en geheel vernield.
- Het was een indrukwekkend gezicht en men kon zich hier een klein beeld vormen van de verschrikkingen en den gruwel van den oorlog.
- Na afloop hiervan naderden vier groepen van uit de verte onder het zingen van
- 1470 toepasselijke liederen en werd halt gehouden bij het borstbeeld van H. M. de Koningin, alwaar gezamenlijk het "Wilhelmina" werd gezongen, onder begeleiding van de harmonie, zoodat het geheel in deze peelvlakte een eigenaardige indruk maakte. Hiermede was het officieele feest geëindigd en werden nog eenige gezellige uurtjes
- 1475 doorgebracht in het café van Oers.
- Een woord van hulde mag hier niet weerhouden worden aan allen, die door hunne medewerking hebben bijgedragen tot het welslagen aan dit feest.

'Peel in Perspectief'

8 september 2006 Helenaveen heeft door haar bijzondere cultuurhistorische sfeer een

- 1480 speciale monumentenstatus verworven, die van beschermd dorpsgezicht. In haar nog korte bestaan, net anderhalve eeuw, heeft het regelmatig feestgevierd. Door de voor de Peel unieke relatie met het koningshuis via het Koning Willem III Fonds waren die feesten soms groots. Zo ook in 1923, het jaar waarin koningin Wilhelmina haar 25-jarig kroningsfeest vierde. In de eerste weken van september van dat jaar werden in elk Peeldorp kroningsfeesten georganiseerd, soms over meerdere dagen. Wilhelmina was
- 1485 beschermvrouwe van het Fonds Koning Willem III en Helenaveen eerde haar op een eigen wijze op vrijdag 14 en zaterdag 15 september. In plaats van een optocht over de weg zoals in Deurne, Asten en Someren bood de aanwezigheid van de Helenavaart 's zaterdags een mogelijkheid van een optocht over water. Vijf turfaken van de Maatschappij Helenaveen waren met veel zorg door de Helenaveners omgebouwd tot
- 1490 praalboten. Op één ervan zetelde de koningin op haar troon. Voor haar verbeeldden elf meisjes in smetteloos wit de elf provincies waarover Wilhelmina heerste. De provincienaam op de sjerp en een vlaggetje met het provinciewapen in ieders hand maakten de honderden toeschouwers op de oever duidelijk wie voor welke provincie stond.
- 1495 Een andere boot was nog drukker bevolkt; er was immers stemplicht en op die boot was een stemlokaal nagebouwd. Nog niet zo lang geleden was onder het bewind van Wilhelmina het vrouwenkiesrecht ingevoerd. Het stemlokaal was flink en fleurig versierd met erboven een grote koninginnekroon. In de naast het stemlokaal gebouwde keuken is het ook een drukte van jewelste en zoals in elke uitspanning wordt er
- 1500 muziek gemaakt; Dorus Naus speelt er op zijn accordeon. Piet van Woezik is duidelijk de keukenprins met een soeplepel als scepter. Bij keuken en stemlokaal wordt de orde gehandhaafd door soldaat Grad Joosten. Zo brachten de bewoners van het Soemeer hulde aan koningin Wilhelmina. Weer een andere groep bracht een bloemenhulde aan de jubilerende koningin en liet het succes van de Helenaveense land- en tuinbouw zien. De jury, het college van burgemeester en wethouders van
- 1505 Deurne, honoreerde deze boot met de eerste prijs. Weer een andere boot bracht het begin van Helenaveen een zeventigtal jaren eerder in herinnering. Al snel na het begin in 1853 van de verveningen door de gebroeders Van de Griendt verschenen er in de Oude Peel woningen en keten voor de Peelwerkers. Een
- 1510 aantal van die woningen was van stro; zowel wanden als dak. Alom stond Helenaveen dan ook bekend als het 'strooien dorp'. Op een van de turfaken is zo'n strooien woning nagebouwd, bewoond door 'polderjongens', die van elders waren gekomen om in de Peel voor Van de Griendt te werken; voorgoed of tijdens het turfsteekseizoen. De 'Poepen' kwamen uit Duitsland, de 'Oliekonten' uit Drenthe, de tabakstelers uit Gelderland, de
- 1515 kaasboeren en tuinders uit Holland en ook kwamen er turfarbeiders uit andere noordelijke provincies. De boot op de foto staat ook voor een echte boot, een trekschuit. Lange tijd zijn de boten door de Helenavaart getrokken door een paard op het jaagpad. Het is volle bak met allerlei reizigers; mannen en vrouwen, oud en jong, rijk en arm.
- 1520 Links op de boot staat Frans van Mullekom. 'De Trekschuit' won de derde prijs. Op de oever van de Helenavaart staat het vol met toeschouwers. De vijf praalboten werden voorafgegaan door een aak met de musicerende harmonie van Deurne. Op de toegangswegen waren erebogen van kienhout gebouwd. In Helenaveen is geen tastbare herinnering aan dit feest overgebleven.
- 1525 19 december 1935 Besloten wordt dit jaar een mandje kersen aan H.M. de Koningin te zenden.
- Vergadering plaatselijk comité voor huwelijksgeschenken**
25 november 1936
- 1530 Prinses Juliana op 25 nov '36
- Welkom dank voor groote opkomst
doel bekend verloven Julia Lippe Biesterfeld
Verheugenis heele land door spontaan Nederl Gewesten
1535 hoop versteviging Oranje...
den aanleg den ? hulde 100 jarigen zoo wij
Brabanders gelukkig aanstaande is.
toegelicht: verschillende provincies
Sasse van IJsselt geroepen altijd aanhoudelijk geweest
- 1540 ? vers? versnippering van krachten
een nationaal cadeau: 7 januari huwelijk -
Dr Wiegersma
uitgelegd raadsleden voorzitters ? van den ingezetenen
Pastoor Domine's enkele notabelen o i in dammen

- 1545 terug kwamen vrijkopen niemand vergeten bij voor
baat excuus laat ?heid. 1e plaats in >
making ver? v/dr Velden graag ge? hoog.
jaren in eere
Collecte splitsen parochies
- 1550 aangewezen pastoors en dominé's eereleden
collecten kan worden gehouden
volstaan de inleiding
verzameling van gelden
patronage van comité voor elk kind een kwartje
- 1555 voor kinderen een kinderfeest. Begroting bestemd
voor de kinderen. Tractatie belasten ? 19 feb 1889
legpenning ? ?en en chocolade
?der gedacht indeeling comité's.
Cleutjens bedoeling verstrekt over de gemeente kinderen
- 1560 met Asten
uitgemaakt secrets penningmeester
Joosten en Cleutjens sub comité voor
?
Fransen Vlierden en Jacobs Vlierden sub comité.
- 1565 ?ansen vraagt wel nationaal is
voorzitter Coolen omvatten eenige politieke groepen
inge? aijandig gesteld kan da

voor 15 dec bijeenkomen
- 1570 nation comité en als zoodanig ? om ?
Fransen zeer jammer vind een nationale ?
niet ?
voorzitter zal niet gepubliceerd
Coolen niet zal ?
- 1575 Te Strake een van ? in een van zaken
Fransen even willen memoreeren ? hiervan ?
te brengen
Voorzitter een bijzondere en elk ? ??
Rademakers op welke wijze
- 1580 voorzitter met bril af
Rademakers open harten
voorzitter schoolgelden
Vermeulen gesloten beurzen
- 1585 22 juni 1939 Er is een schrijven van den Heer v. Heemstra ingekomen met den dank
voor het jaarverslag gezonden aan Hare Majesteit.

27 januari 1947 Prinses Wilhelmina heeft bericht doen toekomen dat zij als
beschermvrouwe der Mij. bedankt
- 1590 Overwogen zal worden of het wenschelijk is koningin Juliana beschermvrouwe der Mij.
aan te bieden mede in verband met het Koningsfonds wat Willem III in ±1885 stichtte
- Kool**
uit het kasboek van Leo Theelen:
- 1595 19 juli 1927 Kool A. 10 kg 3 ons kaas à f0.45 -4,77

1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H99 A. Kool nieuw A89
- 1600 **Kortrijk**
14 en 21 juli 1891 17 Zijn er bewoners geweest die om eene verbouwing hebben
gevraagd en niet hebben gekregen terwijl het ½ huis van Meekers leeg stond en zij
zich met eene tegen het gure winterweder onbeschutte woning moesten behelpen?
Was de woning thans door kortrijk bewoond, aanvankelijk aan een andere bewoner
toegezegd? Waarom verkreeg kortrijk de voorkeur?
Dezen winter waren er 3 gezinnen , die inderdaad zeer onvoldoende huisvesting hadden.
Zij bewoonden, zonder mijn weten, volslagen onbewoonbare huizen.
Een van hen werd geriefd door opschuiving. De beide ouderen heb ik gedurende den
winter, ledig komende en goede woningen gegeven, onder voorwaarde dat zij die woning
in het voorjaar weder zouden verlaten. Nu gedurende den winter aldus voor niets

- gehuisvest te zijn geweest, zijn zij in het voorjaar vertrokken. Het eene gezin, een kievits, zonder eenige kennisgeving. Het tweede H. Waayenburg Iv, na eenige eisschen geweigerd te hebben gezien.
- De ½ woning van Meekers schijnt wel door dezen verlaten, maar kan niet door mij
 1615 aanvaard worden. Tegen eene overeenkomst van derden met Meekers heb ik mij niet verzet.
 De woning, - nu door kortrijk bewoond, - is door mij niet aan anderen toegezegd geweest. Van voorkeur is mij niets bekend.
- 1620 **Koullen**
 16 januari 1914
 Deurne, 16 Januari 1914
- Den Heer Directeur der Maatschappij Helenaveen.
- 1625 Naar aanleiding van uw schrijven van 15 Januari j.l. aan den Heer v.d. Ven, wethouder alhier, heb ik de eer U te berichten dat uit het register van Raadsbesluiten dezer gemeente blijkt, dat de eerste vroedvrouw te Helenaveen, Maria Wilhelmina Koullen (gehuwd met Wijnand Joseph Bellen) benoemd is op een jaarwedde van f400- met ingang 1 Oct. 1891 (zonder vrije woning of iets dergelijks).
- 1630 De tweede vroedvrouw Maria Catharina Goedhardt (gehuwd met Johs Ants van Eekeren werd benoemd met ingang 1 Januari 1899 op een jaarwedde van f400+vrije woning.
 De derde vroedvrouw P.J. de Bie werd benoemd met ingang 15 Juli 1901 op een jaarwedde van f400 met vrije woning en brandstoffen.
 Uit de correspondentieregisters blijkt evenwel niet of de Gemeente of de Maatschappij
 1635 die vrije woning en brandstoffen moet verstrekken. Ik veronderstel dat toen de eerste vroedvrouw te Helenaveen kwam wonen, de Maatschappij haar vrije woning heeft gegeven en dat het gemeentebestuur bij oproeping voor de tweede vroedvrouw aan de Maatschappij heeft gevraagd of de Maatschappij bereid was ook aan haar vrije woning te geven. Een en ander zal vermoedelijk zooals U zegt wel mondeling zijn afgesproken.
- 1640 Geen enkel bewijs is evenwel hier te vinden.
 Hoogachtend
 JHGoossens secrets
- 1645 **Kraft**
- 1645 **Kramer**
 1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
 oud H13 W. Kramer nieuw H11
- 1650 **Kroese**
 18 juni 1906 Tenslotte wordt nog besloten om het bouwen van een nieuwe hofstede op de 300 bunders op de begroting van 1910 te brengen. Dit naar aanleiding van het bezoek dat commissarissen in dienzelfden morgen aldaar gebracht hebben om het
 1655 aanmaken van bouwland in aanschouw te nemen. en verder de directeur gemachtigd aan Jan Kroese, die met zijn gezin, groot 8 personen, een der keeten aan de 9 wijk onder Horst bewoond het uitzicht te openen dat zijn keet zal worden veranderd op eene wijze dat hij aldaar kan blijven wonen.
- 1660 **Krijnen**
 15 juni 1915
 Deurne 15.6.15.
 WelEdgeboren Heer
 Met bevreemding las ik den inhoud van Uw geëerd schrijven en haast ik mij U te
 1665 berichten, dat ik mij niet bewust ben mij ooit omtrent de woning van mej. Krijnen-de Bie te hebben uitgesproken als in den zin van Uw schrijven vervat. De al of niet geschiktheid van die woning is tusschen de Gemeente en Mij nooit een onderwerp van gedachtenwisseling geweest.
 den Heer ABos Hoogachtend
 directeur Mij Helenaveen
- 1670 te Helenaveen ? Crobach
- uit het kasboek van Leo Theelen:*
 20 augustus 1922 Krijnen-de Bie [hulp bij de bevalling van Truus] -25,00
 1 november 1922 Krijnen-de Bie verkoop 125 kg appels 2,25
 1675 18 oktober 1923 Krijnen-de Bie rekening bevalling -25,00

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -K-

4 mei 1925 Krijnen-de Bie f25.-+f2.50 (Past 250 Kost 1.-) Mis 250 -33,50
23 juli 1926 Krijnen-de Bie 14 t/m 22 juli -25,00
18 augustus 1926 Krijnen-de Bie verpleging 18 augustus -15,00

- 1680 3 juli 1923 M. Krijnen, kweekschool vroedvrouw te Heerlen, theoretisch gedeelte. Is een dochter van Krijnen-de Bie.
M. Krijnen, Helenaveen: geslaagd aan de kweekschool voor vroedvrouwen in Heerlen voor het theoretische gedeelte van het vroedvrouwenexamen.
In eerste instantie ben ik ervan uitgegaan dat dit Pieterella Jacoba de Bie betreft,
1685 die dan op latere leeftijd haar diploma behaalt. Maar de voorletter klopt niet, en via anderen (André Vervuurt) ontving ik de namen van haar kinderen:
1. Johannes Pieter
2. Mechelina Maria
3. Adriana Lambertha Cornelia
1690 4. Maria Catharina Aartje
5. Lambertus Petrus Govert
6. Petronella Henrica Maria
Indien dochter 2 of 4 opgeleid is als vroedvrouw, zou dat betekenen dat hun moeder geen of een oud diploma vroedvrouw zou bezitten. Dit is het meest waarschijnlijk,
1695 zodat een dochter in de voetsporen van haar moeder treedt.

- 30 juni 1927 **Hendrik Johannes Krijnen** wonende te Helenaveen H.147, als voogd van zijn kinderen, nagelaten door **Pieterella Jacoba de Bie**, overleden 15 juni 1927, in leven vroedvrouw in de gemeenten Deurne en Horst. De nog in leven zijnde kinderen: 1.
1700 Johannes Pieter, 2. Mechelina Maria, 3. Adriana Lambertha Cornelia, 4. Catharina Aartje, 5. Lambertus Petrus Govert en 6. Petronella Henrica Maria.

- 12 juli 1927 Verzoek van Krijnen, op 12 juli gedaan, dat hij lange tijd in het ziekenhuis wordt verpleegd en kostwinner is en meent dat de gemeente Deurne het salaris van zijn overleden vrouw over de maand juni nog geheel zou moeten uitbetalen, doch tot zijn spijt niet is gebeurd. Redenen omdat ze 26 jaar in trouwe dienst voor de gemeente heeft gewerkt. Een vriendelijk verzoek om deze halve maand alsnog te doen uitkeren.
1705

- 1710 11 augustus 1927 Op 11 augustus wordt medegedeeld dat uitbetaald wordt tot 30 juni 1927.

van der Kruis

- 26 mei 1891 Antoni van der Kruis van Someren.
1715 vr. Zijt gij laatst niet met een 10 of twaalf manschappen aan het graven geweest?
a. Ja, de nieuwe baas heeft ons slecht behandeld daarom zijn wij weg gegaan. Wij kregen 31 ct per stok, en 4 ct voor het afbonken per meter. De Overijsselaars verdienden 1 gld a 1.10. terwijl zij maar 3 schoft werkten, /elke schoft is 3 uur/
1720 Wij echter werkten 4 schoft en verdienden maar 15 stuivers, later 18 stuivers.
Waarom moet dat nu leggen? Hij gaf (directeur) aan de Hoogeveenschen te werken waar het rechtste veen zat, en aan ons het moeielijkste, zoo konden wij minder verdienen. Ook gaf de directeur aan de Hoogeveenschen de stralen (planken) zij hadden ze nog in geen 5 dagen nodig en wij wel!
vr. Is het daarom dat gij zijt gaan lopen?
1725 a. Ja anders waren er nog wel een 30 meer gekomen.
vr. Bij wien hebt gij gereclameerd?
a. Bij den onderbaas.
vr. Kan de nieuwe onderbaas zijn vak?
a. Ja ik zou het wel gelooven, ik weet het ook niet.
1730 vr. Dit alles is dus nu de reden dat er 33 man minder zijn op te graven?
antw. Zoolang er die baas is graaf ik hier geen enkele turf. wij worden mishandeld want de Overijsselaars worden voorgetrokken.
vr. Waaraan schrijft gij dat toe, aan het voortrekken van Protestanten boven Roomschen?
1735 a. Ja, dit weten wij ook niet.
vr, Waar werkt gij nu?
a. In Griendtsveen, een goede rijksdaalder daags verdienen wij daar.
vr. Hoeveel turf graaft elke arbeider gemiddeld?
a. Verleden jaar graafde ik tusschen 13 a 14 dagwerk, doch ik was het eerst aan het
1740 werk.

Kuiper/Kuipers

26 mei 1891 Lambertus Kuiper en Jan van Mullekom uit Helden.

Zij deelen hunne grieven schriftelijk mede:

- 1745 I de maat van de turf is te groot en te zwaar. de verdiensten worden dus kleiner
II De boot die vroeger de menschen naar het werk bracht is er niet meer. men moet dus ver loopen.
III de brug is weg. zij moeten dus als zij moede zij achter het huis van den directeur om. Zij zeggen verder dat er 's winters geen werk is en wat de maat betreft
- 1750 deelen zij nog mede dat vroeger een stok 2.456 en nu 2.50 groot is.

mei 1891 ? mei 1891 4/ bij no 64.

E.D.B.H.

- 1755 Wij neemen de vrijheid U eennige woorden te spreken wat onze zaken aan ons werk betreft, dat de maat van den torf ons te groot en te swaar is voor het Geld dat wij krijgen. tegen in ander veenderijen En dus maar een klein dagloon kunnen maken En eerst heeft de boot gevaren en nu moeten wij smorgens en savons wijt lopen En dat de brug nu vervallen is moeten wij ook nog achter Bosch zijn tuin om lopen als wij moei gewerkt zijn
- 1760 De namen van ons allen
G. Goemans
E Kuipers
L Kuipers
J van Mullekom
- 1765 J. Smijts
J Blanken
P Timmermans
H van den Beuken
[de namen in hetzelfde handschrift en verdere vermelding: te Helden]

1770

van de Kuys

5 augustus 1891 2e Vraag Is er te Helenaveen genoegzaam volk uit de omtrek te krijgen?

- 1775 Antwoord De Menschen uit Deurne en Leyssel [Liessel] werken liever te Deurne, dan te Helenaveen, dat minder gunstig voor hen gelegen is.
Horst is afgesloter dan Griendtsveen
Uit Helden komt men steeds te Helenaveen werken
Uit Someren kan men genoegzaam volk krijgen; er zijn altijd Somerschen in de peel geweest; de ploegbaas v.d Kuys heb ik er altijd gekend.
- 1780 Ook uit Horst zou ik veel menschen weten te krijgen.